București

Sfarmă-Piatră

Director: Al. Gregorian

Redacția și Administrația: Str. Domnița Anastasia, 16. — S. 1

Telefon 3.76.05

Dr. N. LUPU

PANGLICARUL DEMOCRAT

La front comunist front naţionalist

Cercul în jurul naţionalismului se strânge. El n'are un singur duşman, ci mai mulţi. Partidele burgheze îi sunt adversare, fiindcă naţionalismul nu e liberal. Partidele de clasă, fie ţărăniste, fie proletare, îi sunt adversare, fiindcă naţionalismul nu admite lupta de clasă. Partidele minoritare îi sunt adversare, nu fiindcă naţionalismul n'ar admite minorităţile, ci fiindcă acestea se tem de eventualităţi imaginare. Vin apoi organizaţiile de caracter internaţional. Francmasoneria îi e adversară, fiindcă naţionalismul vrea pur şi simplu distrugerea ei. Finanţa internaţională îi e adversară, fiindcă ideea economică a naţionalismului e de natură să-i ştirbească interesele. Evreimea, ca organizaţie rasistă interstatală şi suprastatală, îi e adversară, şi se înţelege pentru ce.

Dintre toţi aceşti adversari însă, comunismul e cel mai virulent. De câteva luni încoace, el reprezintă însăşi totalitatea acestor adversităţi. Crearea frontului popular mondial este expresia recentă a totalizării de care vorbim. In el intră şi elemente burgheze (ca în Franţa) şi elemente ţărăniste (ca în România) şi elemente minoritare, mai ales proletare. Dar în el intră cu arme şi bagaje absolut toate organizaţiile de caracter internaţional : masonice, financiare, proletare şi iudaice.

E, înainte de toate, un proces de clarificare : „centrele" şi „stângile" se apropie şi se vor contopi pe baze comuniste. Cele două curente extremiste ale vremii noastre : naţionalismul şi marxismul, vor simplifica aspectul luptelor politice, absorbind forţele combatante în două organisme contrarii. Procesul, ce s'a desfăşurat în Germania până la biruinţa lui Hitler, se va generaliza în curând.

Apariţia frontului popular mondial înseamnă mai ales incapacitatea de a rezista mai departe a tuturor formaţiunilor democratice în faţa naţionalismului impetuos. Democraţia şi social-democraţia au capitulat chiar acolo unde naţionalismul n'a ajuns încă la cârmă. Căderea în braţele comunismului e moartea democraţiei. Stingerea aceasta e logică, fiindcă dela liberalismul burghez, ca idee de clasă, la comunismul proletar, tot ca idee de clasă, procesul degenerării e gradat şi firesc. Marxismul e într'un fel produsul liberalismului. Alianţele din frontul popular dau momentan aparenţa unui triumf al democraţiei. Aceasta nu trebuie să înşele pe nimeni. In realitate, e vorba de un triumf mascat al comunismului. Se poate socoti fără exagerare că el a înghiţit încă de pe acum democraţia.

Când partidul naţional-ţărănist din România, care a fost până ieri cel mai puternic organism politic, a ajuns să câştige o biruinţă electorală ca aceea dela Hunedoara prin voturile comuniştilor, ce poate să însemneze aceasta decât recunoaşterea slăbiciunii şi începutul capitulării în braţele marxismului ?

Pe noi, naţionaliştii, ne interesează în cel mai înalt grad această evoluţie.

Intr'o foarte documentată expunere, d. Octavian Goga a povestit la Cameră geneza frontului popular mondial. El îşi are originea în congresul de astă vară al Internaţionalei a III-a bolşevice. Noi suntem siguri însă că alianţa democraţiei masonice cu bolşevismul a fost pusă la cale încă de acum trei ani, când d. Edouard Herriot, în tovărăşia inefabilului Henri Guernut, duşman pe faţă al României, ajuns azi ministrul şcoalelor la Paris, a întreprins misterioasa călătorie la Moscova, trecând prin Bulgaria. Noi am vorbit atunci foarte pe larg, în ziarul Calendarul, despre această călătorie, dându-i exact semnificaţia pe care o are actualmente frontul popular mondial. Aceasta, într'o vreme când absolut nimeni nu prevedea evoluţia lucrurilor de azi.

Dar chestiunea genezei istorice e de-o însemnătate secundară. Ceeace trebuie să ne intereseze e că ne găsim şi în România în faţa frontului popular, având ca osatură organizaţia comunistă. Nimeni nu poate contesta, mai ales după expunerea d-lui Octavian Goga şi după imensul scandal al procesului P. Constantinescu-Iaşi, puternicul reviriment al mişcării comuniste în ţara noastră. Veţi zice : suntem obişnuiţi, dela război încoace, ca asemenea revirimente, care isbucnesc şi mor în aversiunea poporului nostru faţă de bolşevism. Trebuie să ţineţi seamă însă că împrejurările s'au schimbat.

Până ieri, acţiunea bolşevică pe continent a Internaţionalei a III-a se găsea în conflict şi cu socialismul şi cu democraţia şi cu naţionalismul. Azi e aliată cu toate celelalte împotriva naţionalismului.

Până ieri nu exista alianţa franco-sovietică şi nici raporturi între România şi Moscova. Noi nu avem nimic împotriva acestor raporturi diplomatice, fiindcă raporturile diplomatice dintre două state nu presupun neapărat similitudine de regimuri politice interne. Italia a fost cea dintâiu care a stabilit asemenea raporturi cu Rusia Sovietică, deşi între regimurile celor două state e o prăpastie. România, în virtutea şi în marginile suveranităţii sale naţionale, poate avea orice legături necesare cu Rusia Sovietică.

Dar ceeace poate constata şi un orb şi ceeace a subliniat semnificativ d. Octavian Goga, e că : revirimentul comunist în ţara noastră coincide cu raporturile diplomatice restabilite. Totodată, pactul franco-sovietic, născut din necesităţi de securitate pe care nu le discutăm, coincide cu hotărîrea Internaţionalei a III-a de a înfiinţa frontul popular mondial, şi cu executarea acestei hotărâri.

Prin urmare: simultan cu acţiunea Statului sovietic, care-şi stabileşte raporturi cu celelalte State, se desfăşoară acţiunea Internaţionalei a III-a, al cărei scop e, precum se ştie, bolşevizarea întregei lumi. Pentru cea din urmă, activitatea celui dintâiu apare ca o platformă şi ca un cadru de propagandă. Internaţionala a III-a nu e decât pseudonimul internaţional al Statului sovietic, căruia nu-i sunt indiferente regimurile politice ale celorlalte state de vreme ce întreţine acest puternic organism de propagandă marxistă.

Lucrul acesta se precizează limpede în atitudinea faţă de fascism. Italia el cel dintâiu Stat din Europa care a reluat legăturile cu Moscova încă într'o vreme când toate celelalte ţări îşi ţineau graniţele închise către Răsăritul infectat de ciuma marxistă. Desigur, nici prin gând nu i-a trecut Ducelui italian să transforme aceste legături în vehicule de propagandă fascistă în Rusia Sovietică. Internaţional a III-a însă, neputându-se mişca tocmai comod înlăuntrul Italiei, ocroteşte pe toţi refugiaţii comunişti din patria lui Mussolini şi mai mult decât atât : a înglobat sub numele de fascism toate regimurile politice din Europa, pe care năzuie să le dărâme. Ligile antifasciste apărute simultan pe continent nu sunt altceva decât una din multele forme cameleonice, pe care le îmbracă, după împrejurări, propaganda bolşevică. D. Octavian Goga a enumerat la Cameră o sumedenie de asemenea formaţiuni care activează în România, variate ca titulatură, dar unitare în comandă şi în ţeluri.

Procesul dela Chisinău, al lui Petre Constantinescu-Iaşi şi al tovarăşilor săi stropiţi pe faţă cu rugină galiţiană, a raliat în jurul cauzei comune — comuniste adică — toate aceste formaţiuni din ţară şi din străinătate, demascându-le odată mai mult dacă mai era nevoie. In toate aceste formaţiuni din toate ţările, Constantinescu-Iaşi e un martir, un crou şi — un savant ! acest biet om capiu, pe care studenţii cu greu îl distingeau, după calităţile sale intelectuale, dintre servitorii Facultăţii pe care a dezonorat-o, a devenit subit o celebritate mondială. Proletarii din tot Universul, extuziasmaţi de formidabila lui ştiinţă, îl proclamă savant — (a scris câteva procese-verbale constatând că unele biserici au pridvoare !), — şi-l trec între eroii lui Karl Marx, mânjiţi de sângele burjuilor ! Fenomenul acesta de universală simultaneitate în jurul procesului dela Chişinău desvăluie comanda unică a Internaţionei bolşevice.

Naţionalismul se găseşte în faţa unui front de armate cu nume variate, dar comandate de un singur cartier general.

Ce opune el acestui front? O doctrină de armonie, care înmănunchiază în ideea de naţiune toate categoriile sociale producătoare, dela intelectual până la muncitor, înfrăţite în credinţa aceluiaş pământ, aceluiaş sânge, aceluiaş suflet, aceleiaşi dreptăţi, aceluiaş trecut şi aceluiaş viitor. Credinţa aceasta s'a dovedit prin veacuri invincibilă, — atunci când e organizată în forţă luptătoare ! Aventurierii Internaţionalelor, desrădăcinaţi din pământul patriei şi din cerul idealurilor, n'au niciodată puterea morală de a rezista în faţa acestei credinţe organizate. Fenomenul fascist a dovedit-o. Fenomenul german a confirmat-o.

Condiţia esenţială a biruinţei naţionaliste e însă organizarea unică : la front bolşevic, front naţionalist. Fuziunea naţional-creştină ne-a relevat o aderenţă imensă din partea ţării. Fuziunea tuturor formaţiunilor naţionaliste cu adevărat va aduce magnetic aderenţa totalitară a poporului românesc. Naţionalismul va fi atunci o putere pe care nici iadul n'o va putea sdrobi.

Impotriva frontului comunist — front naţionalist !

Nichifor Crainic

Țara Noastră, Locarno și Bismark

La interval de două zile am surprins în Țara Noastră, oficiosul partidului național creștin, două atitudini de o inegalitate flagrantă cu privire la denunțarea acordului dela Locarno de către Germania. Așa, la 10 Martie, Țara Noastră găsea că în urma exploziei „bombei dela Berlin" situațiunea internațională e, fără exagerare, îngrijorătoare. Peste două nopți, însă, nu știu prin ce farmece sau, poate, după o... mai adâncă examinare a problemei, aceeași Țară a Noastră — ca de obicei, sunt sigur, fără avizul conducerii partidului — găsea că, dimpotrivă, lucrurile sunt limpezi: Germania s'a liberat, trebuia să se libereze — foarte bine! — de clauzele unui tractat care devenise incomod...

Articolul cu pricina era puțin cam curios...

N'ași vrea să jignesc pe nimeni. Mai ales pe nimeni dintre ziariștii de dreapta, cari sunt în genere foarte deștepți și chiar foarte tari în chestiunile externe, dar trebue să constat că e, cel puțin, multă confuzie la noi în judecarea recentelor evenimente internaționale.

Desbaterile acestea, cu degetul pe Rin și cu piciorul în călimară, vor fi convenind și camarazii noștri, nu sporesc prestigiul mișcării. Ele arată opiniei publice o stare dureroasă de deplorabilă dezorientare tocmai acolo, de unde ea așteaptă să se desfacă liniile luminoase de justă orientare a țării.

Dar este, într'adevăr, așa cum spune ultima oară d. redactor?

Să vedem. Fiindcă chestiunea are nu numai coajă, ci și un miez, un miez juridic și acesta singur interesează.

Așa dar Germania a denunțat tractatul dela Locarno și, odată cu acesta și ultimele petece din tractatul dela Versailles.

Ce era acordul locarnian?

Un act juridic, o convenție de drept internațional liber încheiată între Germania de o parte și: Franța și Belgia de altă parte, care cuprinde: 1) un angajament de neagresiune între părți, și 2) o garanție de inviolabilitate a frontierelor germano-belge și germano-franceze, dată de către Marea Britanie și Italia. Acordul acesta, cunoscut și subt denumirea de pact renan și propus de Germania, a fost completat apoi cu patru tractate bilaterale de arbitraj încheiate în aceeaș zi (16 Oct. 1935) și tot la Locarno.

Iată ce era, în esență, pactul renan, care — spre deosebire de tractatele de pace — a fost negociat și încheiat fără ca Germania să se fi putut plânge vreodată că a fost constrânsă să-l semneze. Dimpotrivă, conducătorii de atunci dela Berlin erau chiar bucuroși că pot să obțină garanții și acoperiri la frontierele Reichului slab și dezarmat. Nici un avantaj mai mult pentru nimeni. Nici o obligație în plus pentru nimeni. Tractatul dela Locarno observa o strictă egalitate de drepturi.

Ca orice tractat internațional și ca orice angajament chiar de drept privat, acordul sau, mai exact, acordurile dela Locarno nu pretindeau de cât să fie respectate. Erau obligații pur pasive. In omittendo. Să nu faci ceva, să nu ataci pe cineva. Atât.

Principiul acesta, al respectării tractatelor, în termeni consacrați: pacta sunt servanda, este fundamental în dreptul internațional. Asta înseamnă că o convenție odată încheiată e intangibilă și că ea nu poate fi desfăcută în mod valabil decât prin întrunirea aceluiași acord originar de voințe, care a determinat nașterea ei. Existența unui tractat nu poate rămâne la discreția unei singure părți. După cum tractatul nu poate lua naștere decât printr'un acord al părților, tot așa el nu poate fi denunțat și forța lui obligatorie stinsă, decât tot printr'un acord complet al părților.

Bluntschli, de Martens, Bentham, Kluber, găsesc că este atâta de natural principiul pacta sunt servanda, încât ei îl socotesc absolut necesar desvoltării armonioase a lumii. Ce este, într'adevăr, mai elementar de cât să-ți respecți angajamentele? Ce s'ar alege de tot regimul contractual, de societate, dacă fiecare stipulant ar decide el singur în mod suveran de soarta contractului semnat?

Școala germană care iubește simetria și echilibrul — Kant printre cei dintâi — a adoptat fără nici o rezervă doctrina pacta sunt servanda.

Și, totuși, în momente convenabile pentru ei, germanii n'au ezitat să răstoarne sanctitatea tractatelor.

Așa, de pildă, pentru a legitima violarea neutralității Belgiei de către Germania imperială, prof. Strupp a lansat teoria Notrecht-ului adică a dreptului de necesitate, în baza căreia o mare nevoie, cum ar fi dreptul de viață al unui stat, poate justifica oricând violarea unui tractat, a oricărui tractat, a oricăror tractate.

De fapt Strupp nu face decât să teoretizeze isprăvi mai vechi ale Germaniei.

Intr'adevăr. In timpul războiului cu Austria (1866) Bismarck dintr'o trăsătură de sabie a anexat Prusiei statele germane dela Nord. Cancelarul de fier a explicat apoi Europei, pusă în fața faptului împlinit, că el n'a făcut, firește, decât să asigure națiunii germane „dreptul de a exista, de a respira, de a se uni".

Prin urmare Strupp nu aducea nimica nou. După cum nici cancelarul Hitler nu inoiește acum istoria. De data aceasta, însă, continuatorul lui Bismarck denunțând acordul dela Locarno și abolind articolele 42 și 43 din tractatul dela Versailles privitoare la demilitarizarea zonei renane, nu mai invoacă dreptul de necesitate. Führerul utilizează acum altă formulă cunoscută în dreptul internațional subt denumirea de doctrina rebus sic stantibus. El vine într'adevăr și spune: e just că noi am semnat tractatul dela Locarno și l-am acceptat de bună voie. Dar astea s'au întâmplat în 1925 și în anumite condițiuni. Or, astăzi, noi apreciem că au intervenit schimbări substanțiale (determinate de pactul franco-sovietic) în condițiunile din momentul acordului, și astfel stând lucrurile, e firesc să nu ne mai considerăm legați prin acest contract perimat. Il denunțăm pur și simplu ca să oferim noi alte condițiuni, alt tractat de care evident, ne vom socoti legați până în ziua când, apreciind că s'au petrecut din nou schimbări de substanță, vom proceda la revizuire sau îl vom denunța iar, ca să negociem din nou.

Teoria aceasta, căreia — tot în dreptul internațional (peste care onorabilul camarad dela Țara Noastră trece cu o peniță sentimentală și nevinovată) — i se spune teoria dinamismului tractatelor, este **DOCTRINA REVIZIONISMULUI**. In temeiurile ei reclamă astăzi ungurii și bulgarii revizuirea granițelor noastre. Tractatele dela Trianon și dela Neuilly sur Seine conțin, dată originar, clauza rebus sic stantibus — spun ei.

Din acest punct de vedere, deci naționalismul românesc este în complet dezacord acum cu gestul recent al d-lui Hitler, și numai din acest unghi de privire ne interesează deocamdată consecințele rupturii pactului locarnian.

N'avem, firește, nimic împotriva unei Germanii libere și tari, împotriva unei Germanii antidot a comunismului. Dar ruperea tractatului locarnian este un precedent periculos pentru noi. Și domnul redactor dela Țara Noastră ar trebui să știe că, altă dată, s'a ridicat împotriva acestei doctrine revizioniste chiar Germania. Ulte în ce împrejurări. Tractatul dela Paris (1856) neutralizase Marea Neagră și limitase printr'o clauză specială flota pe care Rusia putea s'o țină în apele acestei mări.

Dură starea aceasta 14 ani, după care, profitând de un moment turbure în Europa (războiul franco-german) ministrul de externe al Țarului, principele Gortșakoff, notifică în Octombrie 1870 puterilor semnatare ale tractatului dela Paris că, întru cât condițiunile s'au schimbat, Rusia nu se mai consideră legată prin pactul semnat cu 14 ani mai înainte și îl denunță, trimițând totodată vase de război în largurile Mării Negre.

Gestul Rusiei dela 1870 este egal cu gestul Germaniei de astăzi.

Cum au răspuns puterile europene de atunci notei Gortșakoff?

Anglia, printr'o notă drastică în termenii următori:

„Ceiace trebue să se știe este în ce mâini anume stă puterea de a libera pe una sau mai multe părți de toate sau de unele obligații contractate.

A fost întotdeauna admis că acest drept aparține exclusiv guvernelor care au fost părți ale instrumentului original.

Notele principelui Gortșakoff ar părea că au drept scop să susțină această pretenție că una, oricare din puterile semnatare ale angajamentului, ar putea alega că, după părerea ei, s'au produs fapte în opoziție cu clauzele tractatului. Fără ca acest mod de a vedea să fie împărtășit, nici admis, de celelalte puteri cosemnatare, această putere ar putea fonda această alegație, nu pe un apel către aceste guverne pentru a examina chestiunea, ci pe o declarație că ea s'a dezrobit de toate stipulațiunile tractatului pe care ar găsi nimerit să le dezaprobe. Este cu totul evident că efectul unei atari doctrine și actele cari, intenționat sau nu, se întemeiază pe această doctrină, fac ca să pună autoritatea și eficacitatea tractatelor la discreția fiecăreia din puterile semnatare. Rezultatul ar fi distrugerea completă a tractatelor în esența lor, fiindcă unicul scop al tractatelor este de a lega puterile unele față de altele"...

Germania protestează și ea.

Dar interesant e că Germania nu se mulțumește numai să răspundă Rusiei dezaprobând-o printr'o notă diplomatică, ci, luându-și rolul de campioană a respectării tractatelor în baza principiului fundamental — pacta sunt servanda — provoacă o conferință a puterilor semnatare ale tractatului dela Paris, care se ține la Londra în 1871, Ianuarie 17.

Conferința de la Londra stabilește că „Puterile semnatare recunosc că este un principiu esențial de drept internațional ca niciuna din ele să nu se poată libera de angajamentele unui tractat, nici să-i modifice stipulațiunile fără asentimentul părților contractante, pe calea unei înțelegeri amicale".

Germania dela 1870, care nu era o țară democratică oarecare a lui Stressemann ci Germania de fier a lui Otto Bismarck, condamna deci cu hotărire doctrina denunțării unilaterale a tractatelor.

Redactorul Țării Noastre să observe, prin urmare, că e în dezacord cel puțin cu Bismarck...

Al. Gregorian

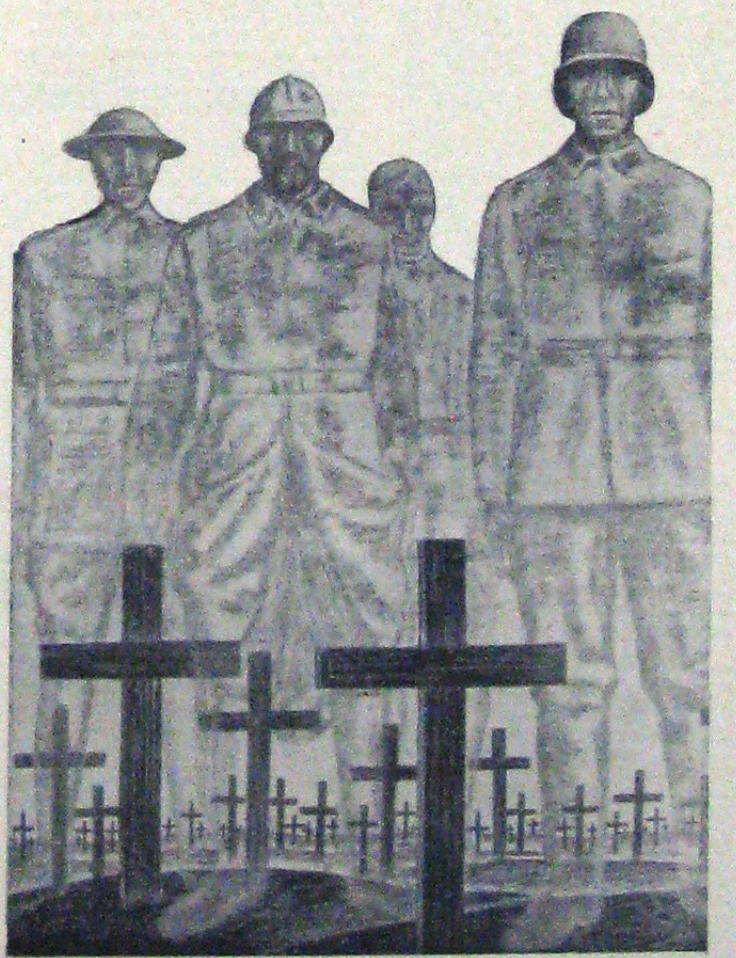

INTRE ȘPRIȚ ȘI CUCUTĂ

sau „MAEUTICA“ lui Mihalache

Evenimentele externe căzând ca o bombă — ca o bomă, adevărat...— pe capul nostru, au deplasat atenția publică atât de departe încât aproape nu ne-am mai regăsit la noi, iar pe oamenii noștri cei mai simpatici aproape că i-am uitat. Lucrul ăsta e foarte nedrept, e supărător și e regretabil... Săptămâna trecută așadar, tocmai când mă pregăteam să râd mai cu poftă cu cititorii mei de la „Sfarmă-Piatră“, — adică în ziua memorabilă în care Socrate invocase pe Mihalache la Cameră (încă nu știți, dar am să vă spun!) — și când dr. Lupu gâfâise irezistibil la tribună mai multe ceasuri (cinci, zece, cincisprezece, — nu mai știu câte, exact), în ziua aceasta, cum vă spun, favorizată de zei și pe care noi trebuia indiscutabil s'o instituim Sărbătoare a veseliei, știți ce s'a întâmplat într'adevăr : lui Hitler i-a venit poftă, tocmai atunci, să se apuce de fleacuri, să treacă granița demilitarizată, așa, repede, cașicând n'ar fi existat nici Societate a Națiunilor și nici chiar presa noastră democratică de pe strada Sărindar... Unde mai puneți că tot din cauza asta s'a supărat foc chiar d. Braniște (teribilul nostru idiot dela „Cuvântul liber“).

Glumă proastă a lui Hitler, fără îndoială... Dar de data asta n'are să-i meargă. D. Pauker dela „Adevărul“ l-a lăsat cum știți să se facă dictator, dar acum el pare ferm hotărît să nu admită intrarea trupelor în Colonia. Și apoi Societatea Națiunilor s'a întrunit și ea mi se pare la Londra și asta este încă ceva foarte grav, fiindcă înseamnă — chiar dacă lucrurile nu se vor schimba cu nimic — că 'n orice caz se va mai găsi o formulă. Dar mai cribil decât tot este, cum vă spuneam, că Hitler a intrat acum pe mâna lui Braniște... Asta scrie în fiecare zi un articol în „Adevărul“ — când nu scrie firește despre Colina inspirată (sau când nu polemizează cu Saint-Simon...). Îl injură, mă rog, pe Neamț în „Cuvântul liber“ — și numai eu știu ce înseamnă asta!

De altfel și Hitler nu mai putin... In fiecare dimineață bietul om se scoală (vorba vine! — că nici nu poate să doarmă...) palid de teroare și îl întreabă confidențial pe Goebbe's: Ce-a mai scris Teodorescu azi!

Și numai după asta Hitler, se duce fericit la closet...

Totus eu socotesc că putea să-și amâne lovitura lui. Dacă nu atât din respect pentru tratatul dela Locarno, — s'o mai fi amânat cel puțin cu o zi, ca să-mi fi scris eu articolul despre Mihalache... Istoria însă e nemiloasă. Trece, cum vedeți, peste tot...

Astăzi însă simt o mustrare — o mustrare... aproape naționalistă. Cum adică! Flandin ăsta dela Quai d'Orsay să-l pună în umbră pe d. Mihalache al nostru, d-rul Eden dela Londra să mă facă să-l uit pe d-rul Lupu și Adolf Hitler, adică, mai ceva decât d. Virgil Potârcă?.. A, nu! Să fim și de data asta naționaliști. Valorile naționale pe primul plan — hotărît!

Vreau așa dar acum cel puțin să nu renunț la articolul care de aproape o săptămână mă chinuește să-l scriu... Văd de altfel că nimeni nu s'a atins de el. Subiectul e al meu, prin urmare! Profit... Căci nu este o fericire mediocră să-l surprinzi pe d. Mihalache în complicitate de gândire... cu Socrate, nici nu te mai întâlnești ușor cu un discurs ca al d-rului Lupu, acela la care mă gândesc acum... Omul acesta, cum am mai spus-o odată, poate într'o zi să moară congestional. L-ați privit vreodată la tribună? Ce spaimă! Se înroșește, par'că în agonie, svacnește ca un vulcan, din care însă nu iese lavă, ci sprit, apoi stropește, urlă, fluieră, cântă... Este un cataclism! Iar dacă adversarii lui toți sunt în viață, grași și frumoși, mărturisesc că decesul subit al oratorului e totdeauna o problemă care se pune imperios. Iar dacă ar fi să încerc un diagnostic — mi se pare că d-rul Lupu confundă verva cu apoplexia. Nu e totuș același lucru.

Dar acum, fiindcă pe actori îi cunoaștem, să vedem puțin acțiunea, faptele mai ales prea repede uitate, scene incomparabile și care au drept la o mai largă publicitate.

Discuția alegerilor parțiale a pus accentul așa cum era firesc, pe singurul lucru care interesa. Comunismul partidului internațional-țărănesc e mai interesant, să recunoaștem, chiar decât o mie de voturi în plus sau în minus, într'o urnă sau alta... Și chiar voturile acestea socotesc că nu interesează deloc. Să vorbim între noi: ce știu neghiobii ăia cari au votat! Toată democrația se rezolvă numai în acest cuvânt...

Dar comunismul partidului internațional-țărănesc, — asta se poate ști mai precis. Firește, afirmând lucrul acesta, noi nu îndrăznim să-l bănuim pe d. Mihalache că și-a consumat mâtreața pe cărțile lui Marx, la Topoloveni... Nu! Acuzațiile noastre nu pot oricum să facă dintr'un om altceva decât e... Și d. Mihalache nu e tocmai ce se poate chema un profund marxist. Altă treabă, adică n'a avut el decât să citească d'astea?

Și apoi asta l-a împiedicat oare să fie ministru, ba chiar „șef de partid“ — e drept, în Țara Românească — dar, în sfârșit... D. Mihalache, de altfel, care e un incoruptibil democrat, n'ar fi putut într'adevăr să ia contact cu Revoluția, comunismul decât tot pe o cale, ca să zic așa, absolut populară... Iar când are nevoe de „doctrină“, o citește în „Adevărul“! Acum însă a fost puțin mai grav. D. Mihalache s'a găsit în corespondență cu d. Boris Ștefanov care scriind omului nostru de stat, nu l-a întrebat nici cu ce își dă „perdaf“ pe cărare, nici despre sănătate măcar, dar i s'a adresat — dece tocmai lui! — întreținându-l, dela Moscova, despre deziderateele imediate ale umanității... D. Mihalache a fost extrem de sensibil și n'a scăpat primul prilej s'o arate. A arătat-o chiar cum nu s'ar fi putut mai clar... In aceste alegeri parțiale, d. Mihalache a trimis „Blocului muncitoresc“ de la Hunedoara un comunicat prin care arăta că își însușește, pentru guvern, toate revendicările acestuia... Și n'am nevoe să vă mai spun că „Blocul muncitoresc“ (comunist) se pricepe să ceară! D. Mihalache, fără scrupul, fără teamă, a pus degetul său, mi se pare, chiar a semnat (da, da!, s'a citit chiar semnătura lui...). Ah, comunicatul acesta dela Hunedoara a dat parlamentului nostru un moment unic cum n'am mai văzut, cum n'aș fi crezut să văd, dar la care un foarte sălbatec destin m'a învrednicit să asist! A fost ceva inuman! Comunicatul acesta era într'adevăr actul categoric al unui om care dacă nu era nebun — era neapărat comunist.

Dar d. Mihalache nu admitea nici una, nici alta... Și ce credeți?... Când din toate părțile i s'a strigat cu un singur glas, „comunist“ (fiindcă nu i s'a strigat „nebun“!), ...el și-a adus aminte o lecție din cartea lui de „primare“, o lecție despre Socrate! Și a început să spună...

— Socrate, a zis el cu gura larg deschisă, (ore rotundo...) — Socrate...

Dar stupoarea s'a schimbat deodată într'un hohot imens! Prin cascade, Mihalache continua...

— ...când a fost acuzat... ă.. ă-ă... acuzat că e prost...!

Hohotul de râs acum amenință să spargă cupola!

— ...Socrate a zis...

— Ha! Ha! Ha!...

— ...a zis că nu e prost!

— O hooo! (lumea se îmbolnăvise de-a binelea! Se tăvălia pe jos!).

— ...dar că el nu era Socrate ăla... ci ălălalt!

Tot așa și pe d. Mihalache — ca pe Socrate, mă rog! — contimporanii n'au isbutit să-l cunoască și spun că e prost... (ha nu!, comunist), în timp ce el nu e comunist mi se pare — dar e prost... Sau nu știu cum!

„Maeutica“... lui Mihalache trebuia însă să-și dea toată măsura ei la tribună! A fost o dramă... Nenorocitul lui de „comunicat“ se găsea acum în mâna d-rului Lupu, care citea tremurând...

Lumea striga: comunist! comunist!

Striga și Mihalache, la doctor: mai citește o frază!... fraza aia... citește-o!... E o frază... ha!, e una...

Care? Ce? D-rul citise tot, nu mai era nimic... Și acum privea fioros pe Mihalache! Așa cum îl ardea cu ochii, părea că-i scăpa printre dinți cine știe ce blestem democratic... Apoi prăbușit dela tribună, asvârlit de huiduiala imensă, îi întinse lui Mihalache hârtia care-l ardea pe mâini... S'o mai citească și el! Fiindcă el o făcuse...

A citit-o și Mihalache, într'adevăr... Dar textul se încăpățâna să rămână același! O adeziune la „Blocul muncitoresc“, — atât... Procesul era judecat!

— Comunist... Comunist...

Cu toate astea Mihalache încă n'a aflat că Socrate — chiar nevinovat... — a băut cucută. A, ce vorbă..i aia: cucută! Mai bine un sprit, cu dr. Lupu, la agapă deunăzi... E, în definitiv, și acesta un mod de a trăi. Intre sprit și cucută e o întreagă morală: dar și Socrate al nostru, nu e decât „Mihalache“...

Toma Vlădescu

EXTERNE

Deputatul comunist francez Doriot scrie, în „l'Emancipation“:

„De unde vin banii partidului comunist? Dela Moscova. Suntem gata să aducem dovezi. Intre 1920 și 1934, zeci de milioane au fost vărsate partidului comunist de către guvernul sovietic“.

◆

Baroul din Geneva a introdus, cu majoritate sărobitoare, un articol în statute care prevede excluderea tuturor avocaților comuniști.

Ziarul A. B. C. din Madrid scrie: „Frontul popular a transformat regimul democratic într'o exploatare colonială“.

◆

La Madrid, sindicatele revoluționare au impus reducerea numărului taximetrelor. O mie de șoferi au rămas pe drumuri.

◆

Gabriel Péri, deputat comunist francez, a declarat: „Muncitorii vor trebui să profite de războiu spre a face să izbucnească revoluția, doborînd astfel regimul burghez“.

BASARABIA

Vă rog să credeți că am stat mult pe gânduri ce anume titlu să dau acestui articol, ca să-l pot face mai atrăgător și deci lizibil. Mă gândeam să-i dau așa un titlu de senzație și să rog pe directorul acestui ziar să pună vânzătorii să-l strige în gura mare. Să ia toată lumea cunoștință de ce este în Basarabia.

Nu știu dacă cu titlul de mai sus voi putea hotări pe cineva să parcurgă aceste rânduri în care n'am pus tot fulmicotonul indignării. Jalea Basarabiei a ajuns astăzi un subiect așa de banal și de sâcâitor, că nu știu dacă se mai găsește cineva care să-i urmărească lacrimile la gazetă. Mă rog, mai citiți D-voastră peripețiile războiului italo-abisinian, interminabilele epiloguri ale Skodei, ori chiar ultimele faze ale afacerii transferului, ori Grosz-Cagero?

Cântecul Basarabiei e, din nenorocire, mult mai vechi decât chiar partea dantescă din ultimul timp, cu foametea care-i bântuie gurile.

Cântecul acesta datează de 18 ani de când cu Alipirea și de aceea mă tem că el plictisește astăzi, ca toate melodiile prea mult cântate.

Nu cunoșteam, personal, Basarabia. Cunoșteam aproape toată Europa și ca cel mai perfect snob, nu cunoșteam Basarabia! Eu, însumi nu prea credeam în gramofonul care oftа la infinit aria despre care vorbirăm. Din literatură, două cărți numai: aceea a lui Manolache Holda, tipărită acum vreo 25 de ani, în formatul cel mare al editurii „Minerva" și „Jurnalul basarabean" al prietenului meu George Dorul-Dumitrescu, în care cântă vinul, balalaicile și samovarul unei proze de superioară calitate. Însuși amicul meu, ani de zile, pe aici prin București și prin Ardeal pe unde l-a purtat blestemul unui titlu de profesor — oftă după această Basarabie, ca după o amantă în părul căreea își vestejește cele mai frumoase flori ale vieții...

Mă mustra conștiința. Deaceea, zilele trecute, am răspuns prompt distinsei invitații pe care mi-a făcut-o colegul nostru de slovă tot așa de aleasă, d. A. C. Cusin, de a merge două zile — eu și d. N. Bogdan, colegul meu dela „Porunca Vremii", basarabean prin naștere — la brațul d-sale, prin județul Cetatea Albă, fieful său electoral.

Și în două zile de brambură „prin sate și cocioare" am citit la fața locului, tot atâtea pagini de durere câte locuri, câți oameni și câte conversații am avut.

Ce-aș putea spune eu mai mult și mai meșteșugit decât s'a spus și cum s'a mai relatat?

Ceeace m'a impresionat dimineața dela Reni încolo este pustiul geografic al ținutului. Stepa aceea vânătă și dezolantă, fără vegetație nici unui pom, fără cumpene și fără păsări — stepă oablă peste care bate un vânt etern și tot așa de pustietor și de jalnic, „vânturile pe care strămoșii noștri le-au iubit" — cum ar spune un poet de ramură slavă — stepă lugubră în care satele apar rari, dense și albe ca niște adunături de corturi...

Evident, primul subiect pe care l-am deschis în casa bălană și ospitalieră a d-lui Zugravu din Cetatea-Albă, a fost foametea care chinuie astăzi provincia dintre Prut și Rusia.

— Nu e atât seceta, aceea care bântuie Basarabia — mi s'a răspuns.

Și într'adevăr, în tovărășia d-lui Dănescu, învățător din Sărata, oltean de fel, oltean isteț, m'am convins apoi că nu de ploi a suferit Basarabia. De trei ani, e drept, nu s'au îndurat Cerurile să mai miluiască aceste ogoare — și totuși nu acesta e blestemul cel mai greu...

Flagelul Basarabiei suntem noi Vechiul Regat. Doamne, câtă jale a curs în părțile acestea, de când am venit noi, peste jalca seculară a provinciei! O politică de stat tâmpită; în loc să trimită aci elemente de valoare care să ridice moralul provinciei — a trimis, dimpotrivă, toată pleava administrației, tot gunoiul care nu se mai putea depune în jilțurile Vechiului Regat.

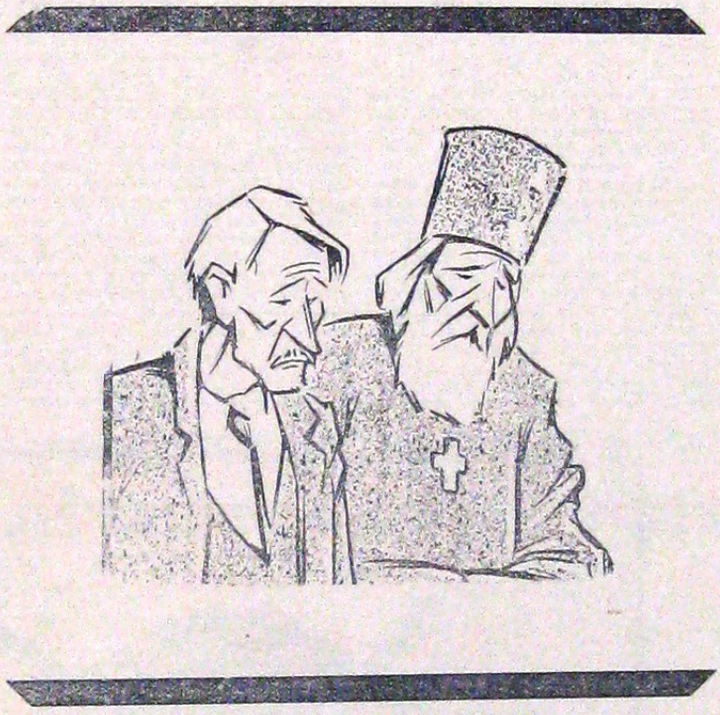

Țară de surghiun, în Basarabia au fost aruncați ca într'o leprozerie imensă, toți ticăloșii noștri de aici. Tot „Țigani", ca'n Ardeal, ni se spune și prin partea locului, nouă Regățenilor...

După aceștia, s'au aciulat la ieslea bogată a provinciei și celelalte lepre care numai în trecere, călcaseră pe acolo. Închipuiți-vă un pârlican de teleormănean care, liberat din armată, s'a pomenit numai în opincile, cămașa și zăbunul-trenție — cu care era lăsat la vatră. Astăzi, teleormăneanul nostru, care nu s'a mai pus la trăs să se mai întoarcă acasă — cu cele două clase primare ale sale, a ajuns perceptor-șef și multi-milionar. Da, da, multi-mi-li-o-nar! Învârtește afacerile unei jumătăți de județ și i se pleacă și tremură lumea de el ca de un țar!

O pildă numai: popa Boșilewski, o butie groasă, oribilă, — astăzi senator! — știți cum pomenea morții în biserică?: tinea cu o mână pomelnicul și citea — danga-danga-danga-danga — și cu cealaltă număra banii, cu instinctul sigur al omului care toată viața a numărat arginți. Dacă vedea că suma nu corespunde tarifului — foarte uscat! — arunca cât colo pomelnicul:

— Siktir d'aici, mujicule! și lua alt pomelnic — danga-danga-danga-danga — și altă grămadă de gologani în pumni...

In Basarabia, o cununie religioasă costă trei mii de lei — și probabil cea dela ofițerul stării civile, dela perceptor și cea dela șeful de post costă îndoit.

Blestemul cel mai crâncen a fost și este la Nistru politica. Regimurile național-țărăniste, mai ales, au fost adevărate urgii. O spun fără nici un fel de ranchiună; așa mi s'a spus pretutindeni. Iată, alt exemplu, culeș de aci: d. Teodor Iacobescu, fost un foarte modest învățător, este acolo în județul acesta bogat un adevărat împărat. Nu se mișcă un paiu fără știrea lui, nu se face o afacere fără urechile și fără ochii lui de miere. Iacobescu acesta — mi s'a spus — ridicat din sfânta democrație a lui o-i, oi, și bo-i, boi, posedă acolo în județ și aici în București averi imense — și are sume depuse în streinătate...

— „Altminteri, om energic și foarte serviabil, mai ales, atunci la început când a intrat în politica național-țărănistă".

— Mersi! Îi cunoaștem!

— Și pedeasupra tuturor acestor pacoste, flagelul băștinaș: Evreii. Evreii sunt păduchii provinciei și vârcolacii ei. Păduchii cari, de acord cu democrația noastră parlamentară, au scos în fruntea țării pe acel păduche suprem — pe Moise Zipstein!

Basarabia are un foarte gros procent de minoritari, cari rămân impenetrabili. Nu am făcut nimic, ca să-i apropiem, să-i asimilăm. N'au învățat după 18 ani, românește. Nu am reușit chiar să-i facem pe limbălată aceia de moldoveni să-și spună cum trebuie să-și spună:

— Bă, sânteți Români! ROMANI, auziți voi?

Basarabia nu are linii ferate suficiente, nu are o piață economică activă. Și nu are cel mai simplu lucru: nu are șosele. Oh, drumurile Basarabiei, ce Infern! Și ca să vedeți până unde merge tembelismul nostru național, vă voi relata alt caz: într'un sat german din Basarabia (Sănătatea lui Dănescu) nemții, exasperați, au făcut o asociație „Arbeitshilf" și s'au apucat ei să-și facă singuri șoseaua. (In Basarabia, ulița satului e un Styx dureros, o gârlă grea și pestilențioasă care se usucă abia în Iulie. Comparativ, șoselele din Vechiul Regat, se așternă ca niște vise!...) Au fost însă arestați în corpore, pe motivul că fac hitlerism!

Ptiu!

Și deasupra acestui băligar moral și material, înflorește — cum era și natural — floarea tuturor boalelor sociale, începând cu binecunoscuta tuberculoză (Dumnezeule, câtă lipsă de higienă!) cu sifilisul, pelagra și celelalte. Acum în urmă, seceră iarăși tifosul...

Am vizitat și cantinele Crucii Roșii, unde se împarte borșul și micile porții de aur ale mămăligii. Să vezi generația de mâine — copiii Basarabiei — și să nu-i mai vezi!

— Nu ești de părere, dragă amice, ca în schimbul ajutorului, oamenii aceștia să facă ceva, să presteze un lucru oarecare? Așa se procedează în Germania.

— Cum de nu! — a sărit numai de cât Dănescu — ar putea face șanțuri, șosele... S'ar mai și înviora, lucrând...

— Și de ce nu se procedează așa?

— Dacă n'are cine să dea ideea!

N'are cine să dea ideea! In țara doctrinelor și-a discuțiilor, iată că ideea aceasta e obscură!

— Și ce alte bube vă mai rod, oameni buni, pe-aici? — am mai întrebat și pe un localnic get-beget.

— „Apăi, Domnulie, mai e chestia cu stilu vechi, mai e comunismul care...

— Așa, zău, ce vă spune vântul despre ce e dincolo? (Dincolo în Rusia, se vedeau covoarele basarabene ale câmpului pe care fumegau de zor niște tractoare. O biserică, cu turla verde ca o ceapă de apă, vrea să arate aci pe malul Nistrului, că Dumnezeu este încă liber acolo).

— „Despre, se e dincolo, se spune s'așa, s'așa. Jătanii noștri depe aișî spun că-i țari bini acolo și golanii ăștia de basarabeni — și toți au ajuns acum niște golani — „așteaptă numai un chibrit să ia foc".

— Ce zici? Anul acesta o să dea Dumnezeu ploaie?

— Slabă nădiejde. Greu de noi, greu de țară... Asta e blestăm die sus — răspunse târziu moldovanul cu ochii pe cerul vânăt care anunța tot secetă.

Vântul își umflă iarăși cimpoaiele. Intrarăm într'o crâșmă. Era Duminică. Votca și vinul trăsniseră întreg satul. Incepură muzicile din nou.

Basarabia cântă și dansează...

N. Crevedia

DANSEAZĂ

Băeţii lui Constantinescu-Iaşi

Am spus altădată că fermentul principal al descompunerii veacului nostru, fermentul acestui haos apocaliptic este marxismul. Acest adevăr trebue repetat până la obsesie, ca să intre şi 'n tărtăcuţa turtită de idioţie a câtorva năucite secături, copleşite de extaz, când Constantinescu-Iaşi, de mână cu Ana Pauker, îşi bălbăie idealul iudeo-comunist, învăluit în cearcăn roşu de sânge, mereu împrospătat de atentate şi revoluţii. Să nu ne mai oprim asupra lui Contantinescu-Iaşi, care fulgeră împotriva acestui stat burghez, care în loc de streang îi dă anual un plocon de câteva sute de mii de lei, plus locuinţă. Să nu mai stăruim deasemenea asupra prezenţei lui la o catedră de teologie, când demnitatea, de care face atâta caz, i-ar fi impus să aleagă între Marx şi Dumnezeu, între teologie şi comunism. Aici nu mai e valabil niciun argument. Decât doar sub zodie bolşevică. Pentru bunul simţ al acestei ţări însă, Constantinescu-Iaşi e o lichea fără coloană vertebrală, căreia trebuia să-i retezăm de mult ciolanele c'un reteveiu. Să-l lăsăm acum în seama justiţiei militare, care-l va busi voinicește de fundul ocnei, răzbunând astfel indolenţa românească de până acum şi să ne ocupăm puţin de nătângii lui învăţăcei, de băeţii lui.

Nevroza comunistă are irezistibila forţă de-a năuci diabolic capul cel mai limpede din lume. Un nerv satanic, care sfârâe ca o flacără de venin în substanţa de smoală a acestei doctrine, frânge echilibrul celui mai olimpian creer, când a avut catastrofala imprudenţă să ancoreze în apele ei. Se petrece astăzi o adevărată tragedie cu scriitorii din toată lumea, cari, din vrerea unui destin negru, s'au cununat cu nebunia bolşevică. De dragul acestei mirese tirane, aceşti miri, frânţi la rostul lor sacru, au trebuit să-şi scuture în vânt cele mai roze petale ale azurului lor, căci numai astfel pot fi bolşevici. Bolşevismul, cum am arătat altădată, ciunteşte şi sterilizează personalitatea. Se îngenunche tocmai ceeace are mai luminos şi mai fefund în substanţa ei, îi înăbuşe dinamismul spiritual, singura măduvă autentică a oricărei creaţii superioare. Acum să nu credeţi că tovarăşul Constantinescu-Iaşi n'a creat pentrucă şi-a vârât capul sub bocancul lui Stalin. El n'ar fi articulat un singur gând personal nici dacă rămânea un bun român, căci soarta nu l-a vrut decât o strălucită mediocritate, care printr'un accident, a chinuit câtiva ani de zile o catedră universitară, care trebuia ocupată de una din cele două faime ale târii în domeniul istoriei artelor: I. D. Ştefănescu sau Al. Busuioceanu. De aceea, el nici n'a isbutit să-şi câştige vreun aderent isprăvit în mişcarea lui. A strâns de pe drumuri toate lepădăturile internaţionale, cu pistrui sau fără şi le-a vârît într'o criminală aventură, din care — dorim din tot sufletul — să iasă cât mai scărmănaţi.

A făcut însă Constantinescu-Iasi altceva. Este vorba de învăţăceii lui, de băeţii lui, cărora le-a zăpăcit capul. Şi dacă ţinem seama că pe acest magistru întru crimă naţională, nu l-au luat în serios decât neisprăviţii — cât au putut şi ei — vă închipuiti ce bulion fierbe în creerul acestora, după fuziunea cu haosul comunist.

Intârziaţi câteva minute cu unul din aceştia. E adevărat că acum aproape toţi sunt sub arme, dar — din vina noastră — te mai împiedici de câte unul. Intârziaţi câteva minute cu acesta şi dacă nostalgia comunistă v'a încercat vreodată, veţi face sante cruci mari, veţi repezi individului un picior sdravăn unde se curine şi veţi mulţumi lui Dumnezeu că v'a ferit de această ucigătoare scrinteală. Personal am încercat de mai multe ori acest sentiment. Am avut, bunăoară, o nervoasă discuţie cu un student teolog dela Chişinău, care n'a găsit în imperiul vast cât veşnicia al teologiei, nimic care să-i răvăşească fiinţa, să-i toarne jar în sânge şi flăcări în gând. Toate acestea le-a aflat însă în cuvântul lui Constantinescu Iasi, cuvântul acesta de precupeţ umanitar, fără substanţă şi fără nerv, ale cărui rădăcini nu-s mai adânci decât preţul unei ruble. Adevărul e că tânărul teolog dela Chişinău, ca foarte mulţi teologi, habar n'avea de teologie, Dar nici în marxism nu era mai doctor. Dacă această mică lichea ar deţine un rost oficial în stat şi dacă n'aş fi sigur că falimentul antifascismului îi va frânge fanatismul acesta tâmp, l-aş denunţa organelor în drept.

Nu tot aşa stau lucrurile însă c'un alt individ. Pe ziua de 14 Martie c., deci în plin proces antifascist, un învăţător, licenţiat — se zice — în pedagogie, al cărui nume refuz să-l scriu, nu vreau să-i fac vreodată această cinste, a pledat public — în tren — o oră pentru fericirea comunistă a acestei nenorocite ţări. Şi să nu credeţi că a fost o pledoarie spumoasă, temperamentală, cu acele argumente care dărâmă obiecţii şi rotunjese concluzii din menghina cărora să nu poţi ieşi. Dimpotrivă, n'are nici un argument şi ca toţi tovarăşii lui Constantinescu-Iaşi, are câteva idei — câte-a putut cuprinde capul lui — aruncate ca fânul în ieslea lui plăvan. Cu asemenea oameni discuţia este imposibilă. Căci au despre ei înşişi o părere ca dracul despre mumă-sa. Am avut însă toată bunăvoinţa să-l ascult şi să-i smulg câteva gânduri. Printre bălbâieli şi absurdităţi, printre contraziceri şi aberaţii, învăluite toate într'o ignoranţă dezonorantă, am isbutit să pricep până la urmă, că am de-aface cu un incăpăţânat, năucit de fermentul dezagregant al câtorva idei marxiste pe care el nu le va pricepe niciodată. Aceste idei au fecundat în capul lui — destul de mare dealtfel — un haos idiot, care-i dă spasmodice accente de nostalgie bolşevică. Astfel îl doare faptul că'n clasa lui — v'am spus că e învăţător — din câteva zeci de copii, doar doisprezece au mâncat într'o dimineaţă. Unii mămăligă cu fasole şi alţii cu varză. „In Rusia copilul nu mănâncă mămăligă dimineaţa", a încheeat el inspumegat. „Nu mănâncă pentru n'o are", a intervenit revoltat un domn. Şi apoi dă-i cu fascismul şi dă-i cu hitlerismul, şi înjură românismul şi dă-i iar cu comunismul. Şi s'a împiedecat şi de Dumnezeu şi de teologie. Căci v'am spus că „antiromânistul" nostru are câteva idei, foarte strâmbe, dar le are. Iată de pildă una: „Religia este ateistă". E expresia lui. M'am străduit să pricep, din explicaţiile lui, de care de altfel n'aveam nevoe, ce însemnează aceasta şi m'au trecut năduşelile zadarnic. Pentrucă această afirmaţie n'are nici un sens. L'a răscolit apoi pe Daton, de care habar n'are şi pe Kant, care-i e şi mai strein. Pe toţi îi chema în sprijinul comunismului. Adică ce în sprijinul comunismului, în sprijinul lui Constantinescu-Iasi. Căci, să se ştie, acest învăţător, zăpăcit de câteva idei pe care nu le poate pricepe, nu e în stare, este cumnatul lui Constantinescu-Iaşi. Dar asta n'are prea mare importanţă. Altceva interesează. Domnul comunist este învăţător — directorul şcoalei din satul Brătuleşti-Ilfov — şi în plus este şi preşedintele cercului cultural local al învăţătorilor. Din mâna lui ies câteva generaţii de elevi. Intrebăm: ce mentalitate creează el printre colegii lui, dar mai ales, ce educaţie religioasă şi naţională poate da acest domn director ţărănuşilor care mănâncă doar mămăligă dimineaţa? Ii va învăţa că Nistrul este hotar blestemat între iadul românesc şi raiul bolşevic. Şi toţi aceşti antifascişti trăesc plătiţi de noi, de ţara pe care o urăsc.

Trebue să ne smulgem odată din tembelismul acesta oriental şi cu pleasnă de ură împletită'n şapte să izbim bărbăteste în demenţa care ne împresoară. Căci să ştie antifascistii nostri — acesti antiromâni idioţi — că dacă astăzi îi poftim politicoşi peste Nistru, şi dacă le dăm dreptul să se apere, mâine toată revolta încercată crunt a acestei ţări îi va stropsi cu pumn de fulger, repezit în creştet.

Niţă Mihai

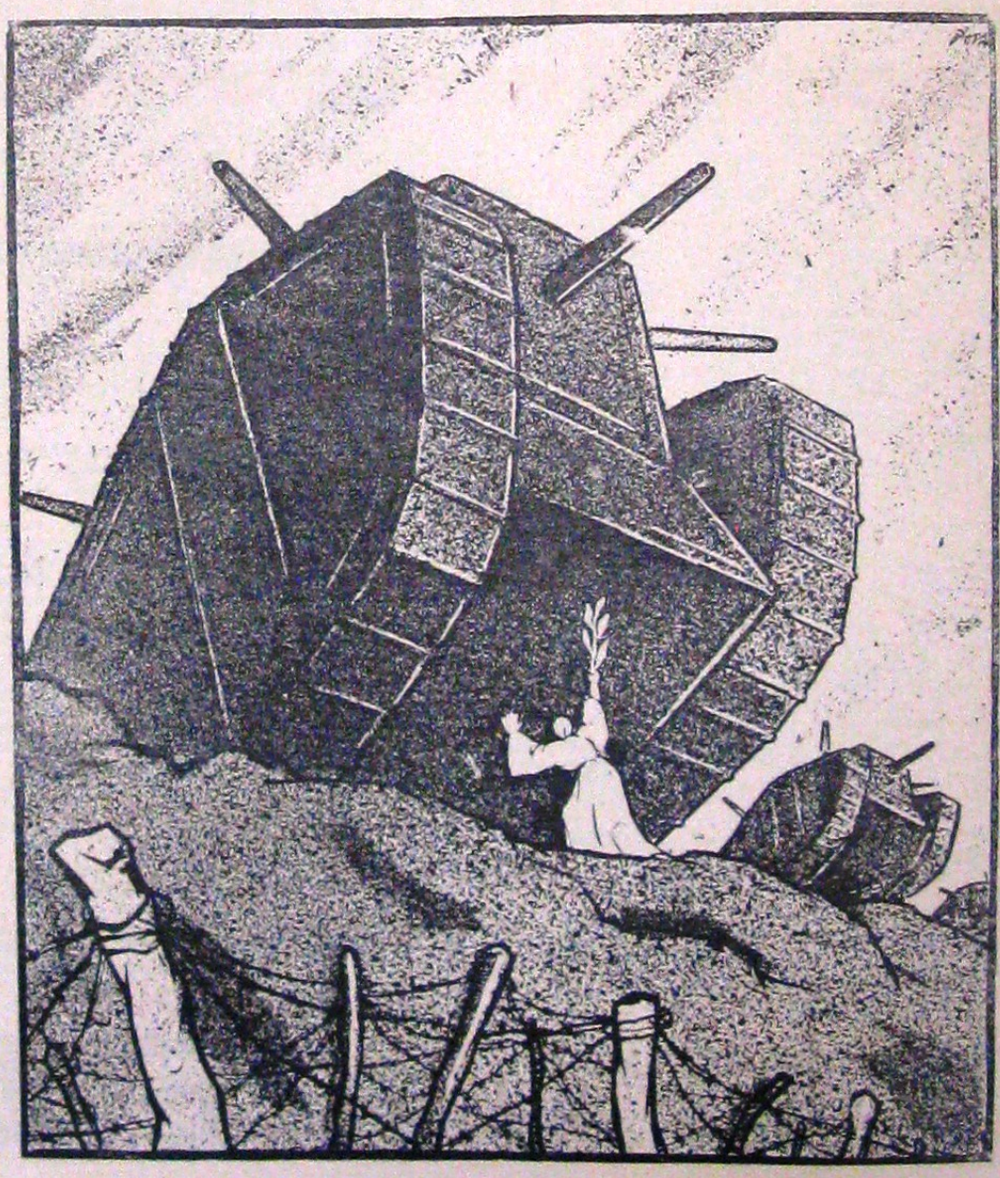

Muncitori români, uniţi-vă!

Munca, acest imn dinamic al vieţii, care înalţă împărăţiile omului între pământul stăpânirii sale şi cerul lui Dumnezeu, n'a fost niciodată mai apostată şi mai catilinară decât în zilele noastre. Muncitorul, eroul trudei şi-al sudorii, n'a fost niciodată mai multilat şi mai desfigurat sufleteşte. Incât, din sfântă şi transfiguratoare, munca a devenit un blestem abrutizant. Iar suveranul ei, muncitorul, o bestie cu chip de om. O cantitate abstractă şi numerică, furată, prin calcule diabolice, din comunitatea naţională şi închinată, jertfă cu fumul mai gren ca al lui Cain, unor tirani politici, cari numai de dragul muncitorimii nu mor. A, ştim cum merg lucrurile: ei dau ordine, şi îi organizează, ei îi mână la luptă pe unii împotriva altora. Dar în numele cărui ideal? Care-i credinta să ardă inimile şi bratele muncitorilor până la suprema încleştare a rugăciunii? Căci munca, făcută intru sudoarea feţii pentru câştigarea pâinii cea de toate zilele, este una din formele rugăciunii, ce trebue venerată. Iată ce nu vreau să înţeleagă vânătorii de voturi proletare, vârsate cu ghiotura în scrutinul bancherilor francmasoni şi cosmopoliţi.

Asta este răspântia durerilor de unde trebue să plece cine vrea să mai dea, pentru o clipă măcar, dumnezeiasca nădejde de mai bine muncitorului. Aici trebuesc despicate drumurile şi aruncate în cumpănă dovezile. Pentru ceasul de faţă, drumurile sunt două: al comunismului şi al naţionalismului.

Pentru a ne putea da seama de acţiunea distructivă a comunismului şi de incapacitatea lui de adaptare la realităţi româneşti, fie chiar şi ale muncitorului român, e bine să ne oprim un moment asupra originei lui. Cum se ştie de toată lumea, comunismul şi socialismul, cu toată multiplicitatea înfăţişărilor lui, este fiul direct al marxismului. Nu interesează acuma dacă e sau nu ortodox, nici măsura în care a realizat idealul fixat de autorul său. Dar ceeace e important, ţinând seamă de obârşia sa, e următorul fapt: comunismul este o creaţiune evreiască şi ca atare pusă exclusiv în slujba lui Izrael. Asa dar, consecinţele sunt logice şi limpezi ca lumina zilei, comunismul este anticreştin, antinaţional, antipatriotic, antifamiliar şi antiromânesc. Ori se ştie, comunismul în România e plătit sau cu ruble roşii, ca acela al Anei Pauker şi al lui Constantinescu-Iaşi, blegul âla antifascist, sau cu finanţa internaţională, acumulată de bancherii şi capitaliştii evrei. Aceştia, ca să-şi menţină situaţia privilegiată de gangsteri ai finanţei internaţionale, şi-au ales ca elemente de manevră massele muncitoreşti, simple diversiuni pentru satisfacerea apetitului lui nesăţios. Adăugaţi la asta influenţa nefastă a lojelor francmasonice, cu totul dominate de ei, şi vă daţi seama imediat de otrava pe care aceştia o picură zi de zi în inimile desmoştenite şi orfane ale muncitorilor noştri.

Aş vrea să ştiu care e nebunul să creadă că acesti regi ai banului internaţional luptă pentru dreptele revendicări ale muncitorului. Cine a văzut un patron sau un capitalist, fie şi evreu, comunist? Ei au scos, prin uneltirea forţelor oculte, massele muncitoreşti din funcţiunea lor normală de părţi integrante în fiinţa totalitară a naţiunii, dându-le o organizaţie supranaţională, la spatele căreia pot să-şi aranjeze nestingheriţi socotelile de tarabă. Şi când ei nu-şi urmăresc decât interesele lor meschine, lumea crede că fac comunism şi nu mai pot trăi de soarta năpăstuită a muncitorilor. Cumplită minciună şi nerusinare, pe care, la noi, o multiplică în zeci de mii de exemplare „Adevărul", „Dimineata", „Zorile", „Lupta", „Cuvântul Liber", înşelând buna credinţă a cetitorului naiv.

Şi atunci, domnilor, în mâinile acestor escroci fără tară, muncitorul nu-i decât un număr, o brută care trebuie să rabde şi să iasă în stradă la comandă, pentruca din lipsa şi decăderea lui să înflorească belşugul şi îmbuibarea stăpânului cu pistrui.

Să nu uităm un lucru: Israel şi-a ales bine mijloacele şi tactica de luptă. Pentru intelectuali, mirajul francmasonerici, pentru muncitor, comunismul. Pe cea dintâi o lăsăm pe seama năvalnicului „Sfarmă Piatră", s'o lovească el, cu ciomagul lui dărâmător de stânci, acolo unde se pune mirul. Asupra comunismului ne oprim un moment.

Am văzut că în ce priveşte originea este evreesc. Trebue să adăugăm că tot aşa de evreesc e şi în ceeace priveşte organizaţia şi actiunea pe teren.

In faţa acestor beneficiari, cărora democraţia noastră mioapă şi obtuză le-a dat concursul nelimitat prin neglijarea totală a muncitorului, lăsat în permanenţă ca periferia vieţii politice şi sociale, muncitorul este o abstractiune numerică, scoasă din totalitatea vie a organismului de stat. Muncitorul român nu ascultă de Statul Român, ci de Biroul Internaţional al Muncii dela Geneva, care, în complicitate cu Ministerul Muncii, dau certificat de liber parcurs prin ţară tuturor haimanalelor cosmopolite. Mai departe, tot acestia au avut grijă să izoleze complet muncitorul industrial, singurul proletar după părerea lor, de muncitorul agricol şi intelectual. Satul, pentru bancherii comunişti şi pentru comuniştii de biurou, nu contează. Iar pentru intelectuali au capcana francmasoneriei. Revoluţiile le fac proletarii oraşelor.

După această operaţie de izolare şi atomizare a funcţiunii de producţie, compatibilă cu concepţia marxistă, urmează operaţia de educare. Şi aici începe tragedia. Lozincele luptei de clasă, răsuflatele lozinci marxiste, îl tâmpesc zi de zi, încingându-l în brâul de foc al unei uri copleşitoare. Şi atunci feliile sociale, pe cari le taie marxismul în trupul viu al naţiunii devin părţi despărţite de zidurl chinezesti. Muncitorul nu face decât să sufere şi să urască. Ura lui este uriaşă, ura colectivă de clasă, care-l desfigurează şi-l diformează. Şi în umbra acestei uri, agenţii cu pistrui ai comunismului îşi calculează în tihnă socotelile şi câştigurile.

Crescut în această şcoală de ură neagră, fără Dumnezeu, fără patrie, fără familie şi fără prieteni, muncitorul, unilateralizat şi secătuit de toate podoabele omeniei, devine bestie răzbunătoare, dominată de un singur instinct: ura nimicitoare. Dar ura, oricât de sublimă ar fi uneori, înseamnă negarea vieţii. Iată cum întâiul drum, cel al comunismului, duce la negaţie şi caricatură.

Drumul al doilea, al naţionalismului realist, prin integrarea muncitorului în comunitatea totalitară a naţiunii, înseamnă afirmare şi încredere, înfrătirea muncitorului industrial cu tovarăsul său dela plug şi cu fratele său intelectual intru aspiratiile neamului său. Aici perspectiva se schimbă radical. Accentul mare cade pe unitate şi pe integrarea organică şi firească a muncitorului în funcţiunile producătoare ale statului national, care nu e altceva decât organizarea dinamică a naţiunii. Privită prin prisma nationalismului realist, munca devine sfântă ca o rugăciune, iar purtătorul ei un misionar.

Rosturile muncitorului în statul naţionalist sunt bine fixate. Nu e intentia noastră să insistăm acum asupra lor. Vrem doar să accentuăm un lucru, pe care calomniatorii voştri îl trec sistematic şi intenţional cu vederea: în ceeace priveşte rosturile muncitorului român, ca în toate problemele de altfel, naţionalismul românesc, care nu-i nici fascist, nici hitlerist, este revoluţionar şi nu reactionar. Dar această misiune profund revoluţionară a românismului în plină ascensiune, nu se poate deplin înfăptui fără un front unic al muncii româneşti, a muncii intelectuale, industriale şi agricole, care, prinsă în armura unei discipline revoluţionare, să ridice zid de cremene în faţa comunismului iudeizant.

La flăcările acestui crez ne place să privim icoana împlinită a muncitorului român de mâine.

Grigore Popa

Cu prilejul unei conferinţe

Cu regret, suntem constrânşi a constata, că toate sforţările umane, pe planul intelectual — cu tendinţa de a da sufletului acea hrană olimpică — rămân adeseori infructuoase.

In adevăr, fie din lipsa de veritabilă substanţialitate de care sunt predominate atari manifestări, fie din cauza intervenţiunilor lăturalnice produse de pasiuni egoiste şi meschine, cu greu se poate depăşi creasta ucigătoare de avânturi la poalele căreia se prăbuşesc într'o tragică resemnare toate pasiunile de evadare din lumea mediocrităţii şi a materialismului cras. Să facem, de exemplu, o incursiune succintă în lumea care ne înconjoară şi s'o desvelim cu cruzime de masca convenţionalismului. Oricare ne-ar fi mâhnirea să schiţăm în linii de sânge adevărul. Astfel vom descoperi:

a) o lume retransată în carapacea strădaniei cotidiane, amărâtă şi desnădăjduită, care în goana disperată după o umilă existentă, trăieste într'o totală decădere sufletească.

b) O lume burgheză, uneori muncitoare, alteori spoliatoare, compusă din elemente diverse din punct devedere etnic.

c) O lume conducătoare fără priză reală în masele predominante din punct de vedere numeric. Această clasă suprapusă, parazitară şi protivnică intereselor vitale ale Ţării, trăeşte artificial, determinând în rândurile subjugate o permanentă revoltă.

Din acest conflict, rezultă o totală lipsă de armonie care împiedică atât unitatea de gândire şi de creaţie, cât şi avântul spre revelaţie.

Totuşi, peste această imensitate lipsită de eticheta spiritualităţii se ridică uneori tipuri eroice cari dau tate.
vieţii acel blazon de intelectuali-

Despre aceste tipuri, d. Nichifor Crainic s'a ocupat în conferinţa ţinută Sâmbătă 14 Martie la Fundaţia Carol.

D. Nichifor Crainic a vorbit ca de obicei: cu raţiunea înfiptă viguros în ogorul celei mai profunde ştiinţe, iar cu sufletul lăsat în voe pe aripele inspiraţiunei. De aceea conferinţa d-sale n'a fost nici o lecţiune strânsă în corsetul academic şi nici o alunecare lejeră în imperiul poeziei. Documentarea serioasă, precum şi fraza d-sale înaripată, au dat publicului o oră de înălţare sufletească.

Legătura dintre „Religie şi artă", iată subiectul, iată obiectul pe care Nichifor Crainic şi l-a propus, demonstrând cu prisosinţă că aceste noţiuni nu se înrudesc numai, dar se cer una pe alta. După ce conferenţiarul ne poartă cu uşurinţă în lumea biblică până la facerea lumii, constată că pământul cu toate podoabele lui este o creaţiune artistică a lui Dumnezeu, care îndeplineşte perfect toate regulele esteticei. Iar apoi d-sa se rezumă astfel: „Oamenii de geniu, artiştii, nu sunt robii lui Dumnezeu, ci colaboratorii săi. Oamenii de geniu creiază, simt nevoia să evadeze în cerul artelor, fie din teama de moarte, fie din neaderarea la condiţiunile umane.

„Deaceea" — conchide Nichifor Crainic — „nu se poate concepe creaţiune artistică în adevăratul sens al cuvântului decât atuncea când în sufletul artistului se strecoară o rază din strălucirea dumnezeirei".

Iar pentru a demonstra legătura şi mai evidentă dintre divinitate şi creaţie artistică, Nichifor Crainic a vorbit apoi despre acea perfidă insinuare a diavolului şi în acest domeniu. Aşa se explică de ce altarul artei este adesea pângărit de pretinse opere cari cuprind în ele obscenităţi şi vulgarităţi. „Iar autorii acestor sacrilegii sunt, în timpurile noastre, ca şi în vremurile vechi, evreii, pe care Mântuitorul nostru Isus îi numeşte „fii diavolului".

Divinitatea însă prin geniile creatoare, presară lumină şi flori de primăvară în calea tuturor acelora ce cred în Dumnezeu".

Oare, ce alteeva, decât revelaţia divină, l-au smuls pe Nichifor Crainic din vatra umilă a unui sat îndepărtat pentru ca apoi să-l împingă, în acelaş timp: şi spre altarul credinţelor în nepieritorul Isus şi spre templul de azur al poeziei! Deaceea, ca o completare şi ca o verificare a principiilor expuse şi susţinute de profesorul Nichifor Crainic, în seara aceea de primăvară, privind spre cerul însângerat prin care ziua se îmbrăţişa cu noaptea — cel mai sobru peisaj creiat de Dumnezeu — mi-am închis în medalionul sufletului pe Nichifor Crainic — poetul — şi pe Nichifor Crainic — teologul — Amândouă aceste chipuri s'au suprapus perfect, matematic. Teoriile susţinute de Nichifor Crainic în conferinţa sa pentru a demonstra legătura dintre artă şi religie aveau o argumentare în plus şi — poate — o supremă argumentare: viata, opera şi năzuinţa poetului creştin: Nichifor Crainic.

N. Mucichescu-Tunari

MAREA LOJE NAŢIONALĂ

Farsa umanitarismului şi filantropiei masonice nu mai prinde niciăeri.

Sinistra mască a căzut sub loviturile biciului de foc al adevărului necruţător.

Totuşi, se mai găsesc unii îndrăzneţi cari vor să continue politică struţului. Masonii dela Marea Loja „naţională" şi „română" sunt dintre aceşti ridiculi farsori.

In afară de cele ce se scriu prin diferite constituţii şi rituale — destinate dealtfel numai primelor trei grade — însăşi d. *Jean Pangal*, preşedintele Supremului Consiliu al Marei Loji Naţionale din România, a făcut oarecari declaraţii publicate în ziarul „Cuvântul" din 24. II. 1926 din care reeşea că Marea Loje Naţională este: creştină, absolut independentă, reprezintă spiritul naţional, este monarhică şi profund pătrunsă de spiritul patriotic, etc., etc.

Să ne fie permis, însă, să nu fim de aceeaş părere cu mistificările d-lui Pangal şi iată dece.

In primul rând trebue să precizăm — ceeace nu poate constata nici d. Pangal — că Marea Loje Naţională practică *„Ritul scoţian Antic şi Acceptat"*.

◆ O analiză sumară a originei şi tendinţelor acestui Rit ne va da indicaţiuni preţioase.

Despre originea sa iată ce spune istoricul *H. Hessen* în cartea sa *„Les Juifs dans la Francmasonerie"*:

— *„In 1806, apare la Paris un nou Rit, Scoţian Antic şi Acceptat, compus din 32 grade şi fondat de cinci jidani: JOHN MITCHEL, FRIEDERICH DALCO, EMIL DE LA MOTTA, ABRAHAM ALEXANDER* şi *ISAC AULB cari în scop pur comercial ocupă posturile de conducere şi iau în mână toată administraţia noului ordin creeat"*.

Un prim punct este stabilit. Fondatorii Ritului practicat de Loja „Creştină" a lui Pangal sunt cinci jidani.

Iar pentru a dovedi şi mai bine cum înţelege să fie creştin acest Rit al Lojii Naţionale, este suficient să cităm câteva rânduri din instrucţiunile lui *Albert Pike*, Suveran Pontif al Mas. Univ. şi publicate în *„The Freemason"*, organul oficial al masoneriei engleze la 19. I. 1935 şi anume:

— „Vouă, Mari Inspectori Generali, vă spunem aci ceeace voi trebue să repetaţi fraţilor de grad 32, 31, şi chiar 30: — *Religia masonică trebue să fie menţinută de noi toţi marii iniţiaţi ai gradelor superioare în puritatea DOCTRINII LUCIFERIENE.*

Dacă Lucifer nu ar fi Dumnezeu, Adonai (Dumnezeul creştinilor) *ale cărui acţiuni manifestă cruzimea, perfidia, ura pentru oameni, barbaria şi teama sa de progresele ştiinţii, acest Adonai şi preoţii săi l'ar calomnia?...*

Da, Lucifer este Dumnezeu şi din nenorocire Adonai este şi el Dumnezeu.

Inteligenţii discipoli ai lui Zoroastru şi apoi după ei, gnosticii, manicheenii şi Templierii au admis ca singură concepţie metafizică logică, sistemul celor două principii divine cari se combat în continuu, dacă nu se poate crede că unul ar fi inferior celuilalt în ceeace priveşte autoritatea".

Reese clar deci cum se manifestă „creştinismul" ritului scoţian, prin esenţa sa pur judaică şi divinizarea lui Lucifer.

◆ Dar nu este numai atât.

Complecta judaizare a acestui Rit o putem dovedi cu o întreagă serie de noui argumente.

Astfel istoricul englez *N. H. Webster* în cartea sa *„Secret Societes and Subversive Movements* scrie la pag. 123:

— *„Blazonul masonic al Marei Loji a Angliei* (rit scoţian antic şi acceptat) *este indiscutabil un desemn jidovesc"*.

Cuvintele de trecere „scoţiene" ca: *Tubalchaim, Juda, Begohal-Kol, Zehulun, Jafet, Uriel*, etc, arată aceeaş origine semită.

Scopul masoneriei scoţiene este acelaş vis judaic de *„reclădire a Templului lui Solomon"*.

Strigătul de desnădejde „scoţian" *„Eloim Bne Al-Manah"* însoţit de gestul ritual respectiv este unul şi acelaş cu urletul şi atitudinea ce jidanii habotnici adoptă la vremuri de primejdie, implorând la miezul nopţii, luna plină.

Insăşi *Marea Constituţie a Ritului scoţian antic şi acceptat* (publicaţie rezervată numai gradelor 33) ne arată la pag. 55 că toţi „ofiţerii" ce compun Lojile Marilor Aleşi poartă grade cu semnificaţie talmudică.

Astfel Marele păstrător al sigiliilor reprezintă pe *Galaad*, şeful Leviţilor. Marele Trezorier reprezintă pe *Gubulun*, confidentul lui Solomon. Marele orator reprezintă pe *Abdamon*, care explică hieroglifele de pe marmura găsită în ruinele templului lui Enoch, etc., etc.

◆ Iată deci că atât de mult trâmbiţatul mit al „creştinismului" masoneriei scoţiene este o pură fantezie, şi o capcană pentru naivi şi creduli.

Acest stupid sistem de apărare nu mai prinde însă. Este pe deplin dovedit că atât francmasoneria scoţiană, cât şi cea a Marelui Orient au aceeaşi origine şi aceiaşi amprentă judaică.

Mai mult decât atât.

Aceiaşi apărători interesaţi ai Masoneriei scoţiene, — din nefericire există şi printre intelectualii noştri câţiva — afirmă că Ritul scotian este nu numai creştin, dar şi monarhic.

Faptul că din masoneria scoţiană fac parte diferiţi prinţi, lorzi şi chiar episcopi, are o altă explicaţie pe care însăşi fratele *L. Wilmshurst* în cartea sa *„The Masonic Initiation"* (Ed. Rider-Londra) ne-o dă astfel la pag. 203:

— *„Gradele înalte ale masoneriei au fost complectate nu de adepţi şi experţi în ştiinţa spirituală, capabili de a instrui gradele inferioare (cum implică simbolismul marelui nostru sistem ierahic) ci de către Regi, Duci şi Lorzi, precum şi de alţi demnitari sociali, cari nu posedă cunoştinţe asupra acestor mistere.*

Ei sunt instalaţi în aceste ranguri de onoare (situaţii cărora le corespund admirabil) numai pentru a da ordinului masonic o prestanţă socială şi a pune la adăpost misterele noastre".

◆ Aceasta este oglinda fidelă a masoneriei scoţiene; la adăpostul „creştinismului" şi „dragostei pentru monarhie" se lucrează intens pentru desăvârşirea operei criminale a masoneriei universale, care, indiferent de firma sub care se prezintă, are absolut acelaş scop.

◆ Sub egida acestui ordin scoţian, ale cărui intenţii le-am văzut mai sus, lucrează aşa zisa Marea Lojă Naţională din România.

Afişând aceleaşi principii ca şi patronul său, M. L. N. se recomandă... creştină şi monarhică.

Mai mult pretinde că e şi „independentă"...

Dar dacă introducând în templul lui Katz, din str. Câmpineanu 45, o cruce şi un drapel, crede Pangalargetoianu că a salvat aparenţele şi a luat ochii naivilor, chestiunea independenţii nu o poate rezolva tot aşa de uşor.

Ne propunem să ridică şi mai sus vălul ce acoperă misterele hrubei din Câmpineanu.

◆ Incă de la înfiinţarea ei la 1880 de către fr∴ *Constantin Moroiu* este pusă sub obedienţa Marelui Orient Lusitanian.

După cum spune istoricul masoneriei, peste un an, la 1881, M. L. N. îşi capătă independenţa.

Dar să vedem ce înseamnă şi asta...

După perioada turbure a războiului, căutând să se reorganizeze, „independenta" Loje Naţională cere Marelui Orient francez să intre în legături cu ea, promiţându-i SUPUNERE DEPLINA.

Redăm mai jos un pasagiu din această cerere de subordonare aflată în arhiva Marelui Orient din Franţa — (Paris — 16. Rue Cadet) înregistrată la Nr. 14406 din 5 Noembrie 1921:

...„Istoricul creărei organizaţiei noastre este strâns legat de mişcarea masonică din Ucraina. Intâmplările făcându-ne să lucrăm pentru triumful aceleiaş cauze, Prea Ilustrul Nostru Frate JEAN PANGAL a primit dela Venerabilul şi Marele Maestru al Marei Loji din Ucraina, fratele SERGE MARCOTOUNE, un MANDAT de delegat general pentru a crea ordinul masonic naţional român, după ritul scoţian antic şi acceptat".

„Pentru Supremul Consiliu
al României.
JEAN PANGAL 33".

„Marele Cancelar
şi
Secretar al Ordinului
V. ROATA 33".

In încheiere se precizează că „independentul" ordin naţional român, de rit scoţian, lucrează pentru „triumful aceleiaşi cauze" cu lojile din Ucraina şi se constitue sub patronajul Marelui Orient francez.

◆ Dar mai departe.

In Februarie 1925 apare în ţară jidanul *Wellhoff*, pentru a inspecta lojile de sub obedienţă streină.

Din *Buletinul oficial* al Marei Loji Naţionale, (No. 2 din Februarie 1925, pag. 20) reese că:

„Fratele Wellhoff salutat ca trimis al Francmasoneriei franceze şi al DEMOCRAŢIEI, a luat cunoştinţă de toate actele cari ar putea să-l intereseze: cele privitoare la fondarea M. L. N., registrele matricole, cele de cassă, procesele verbale, etc., precum şi toată corespondenţa privitoare la recunoasterea Marei Loji Naţionale de către Puterile Masonice streine".

Precum se vede M. L. N. este independentă, dar dă socoteală până la ultima centimă Puterilor masonice streine...

◆ O dovadă în plus pentru a arăta servilismul Marei Loji Naţionale faţă de masoneria universală ni-l redă următorul fapt.

In urma unor nereguli săvârşite în M. L. N., *comisia consultativă pentru România a Marei Loji din New-York*, prezidată de fr∴ *C. Costaforu* (†) cheamă pentru anchetare în seara de 16 Noembrie 1923 la domiciliul său pe fr∴ *I. Iosif, col. Ulic, col. Maltopol* şi *M. Negru*, comunicându-le în scris că *„rezultatul acestei anchete va fi comunicat Marei Loji din New-York"*.

Iată dar că şi „independenţa" Marei Loji Naţionale este o evidentă minciună masonică.

◆ In realitate, creeată de Masoneria internaţională, militând pentru aceleaşi principii anticreştine şi antimonarhice, fiind sub controlul şi lucrând sub influenţa hrubelor streine, Marea Loje Naţională cu titlu-i pompos nu este altceva decât o verigă, ca multe altele din lanţul monstruos al judeo-masoneriei universale.

Urmează să vedem în numărul viitor, cine şi cu ce se ocupă Soholii templului din str. Câmpineanu. Va fi foarte interesant...

Florin Becescu

DIN COLECTURA
Gheorghe Stănoiu
au eşit
UN MILION
cu No. 35.505 S. I

250.000	Anexa 253.346	S. I
250.000	„ 253.346	S. II
250.000	„ 253.346	S. III
200.000	No. 31.202	
100.000	„ 18.247	
100.000	„ 60.804	
100.000	„ 139.992	

50.000	No. 6.201	50.000	No. 50.522
50.000	„ 50.498 S. I	50.000	„ 193.742
50.000	„ 50.498 S. II	etc., etc.	

Câştigătorii sunt diverse persoane din Bucureşti, din Târgovişte, Craiova, Iaşi, Chişinău, etc.

Cu Karl Marx la ceai dansant

sau Trei ceasuri în macheta paradisului roșu

Orice întâmplare tristă din viață are întotdeauna și fața ei mai mult ori mai puțin tragică. Și fiecare suspin sfârșește adesea, dacă nu într'un hohot deslănțuit ca o furtună, cel puțin într'un surâs. Întâmplarea pe care am de gând să o povestesc astăzi, confirmă teoria de mai sus, care dacă nu-i originală, e totuși adevărată.

O curiozitate, pe care nicio piedică ori prejudecată nu mi-o poate înfrânge, mă îndeamnă să privesc și să scormonesc pretutindeni, să ridic cu un deget indiscret poalele de perdea, de sub care țâșnesc adesea șobolanii desgustului, sau, în cel mai fericit caz, păianjenii dezamăgirii.

Am vrut să cunosc manifestările vieții sub toate aspectele și cel politico-social a fost, fără voia mea, unul din primele îndemnuri la indiscreție. Teribilele mase proletare, fioroși capi ai mișcării marxiste din România, misterul în care știu să-și învăluiască tăinuitele comploturi, atmosfera aceasta pe care mi-o închipuiam fulgerată de revolte, m'au împins să le calc pragul.

O! scaunul acela unde săpci îndesate proletar peste ochi, aszund mânii și chinuri nespuse, mă emoționa și mă înfiora anticipat. I-am culeș aăresa depe un gard oarecare, împestrițat cu numeroase afișe minuscule, pe care, sub o săgeată cu vârful în sus, stă scrisă strada și numărul unde cei ce vor pacea pot găsi arme anti-fasciste și curaj moscovit. În cartierul cel mai capitalist al Bucureștilor, între bănci și magazine luxoase, am descoperit casa pe care o căutam. Pe o firmă stătea scris cu litere de mână: Partidul socialist. Mi-am culeș inima în dinți și am început ascensiunea către locul minunat unde se lucrează paradisul pe pământ. Mărturisesc că besna în care se învârtea scara nesfârșită și treptele care-mi jucau amenințător sub călcătură, au accentuat în mine fiorgurile ce te mistuie în apropierea unei apariții pe care o dorești intens. În sfârșit, un cadru de lumină s'a deschis, o ușă s'a trântit în urmă-mi și m'am trezit în tăcașul divinizării lui Marx. Un fum des și greu mirositor, idealiza contururile, așa încât începutul acesta aproape mistic, m'a făcut să devin mai serios decât pornisem de acasă. Un tovarăș binevoitor m'a invitat pe o bancă de lemn și odată instalat, am căutat să recunosc împrejurimile. În odaia, mai minusculă decât îmi apăruse la intrare, stăteau vreo patruzeci de tovarăși. În față, la o masă acoperită cu un cearceaf roșu, luaseră loc șefii. În spatele lor pe perete un proletar uriaș își umfla bicepșii dela mâna arcapită, a cărui soliditate se pregătea să o încerce cu un ciocan pe care-l ridica amenințător, privindu-l cu un ochiu bovin. (Am observat apoi că omul acesta pictat pe perete, avea un singur ochiu, ca ciclopii. Cine știe ce simbol ascundea arătarea aceasta inumană, căci privirea mea de burghez n'a reușit să-i descifreze înțelesul). Pe ziduri, pe geamuri, pe scaune, afișe uriașe, mazgălite cu roșu, îndemnau proletariatul la pace. „Jos fascismul", „Trăiască libertatea marxistă" etc. În jurul meu o gălăgie de lavră jidovească. În clipa când voiam să încep a studia tipul revoltatului oprimat, un tânăr cu o frunte de un deget, cu haine croite după ultimul model, s'a ridicat în două picioare lângă masa roșie, grăind într'un dialect pe care, ca să-l înțeleg, a trebuit să fac oarecare eforturi. Am observat că incapacitatea mea de înțelegere se datora modului cu totul original în care individul acela se exprima. Gângăveli nepotrivite, fraze pidosnice, cuvinte culese dintr'un vocabular ad-hoc, încercau să convingă auditoriul că se împlinea exact 53 de ani dela moartea lui Karl Marx. Am răsuflat ușurat. În sfârșit pricepusem. A urmat lectura dintr'o prefață la „Capitalul", scrisă parcă-mi-se de un anti-marxist, care afirma că întemeietorul comunismului nu făcuse decât să corecteze și să revadă „Manifestul comunist", care în realitate era opera lui Engels. Această gravă învinuire nu i-a împiedecat pe tovarășii din sală, să aplaude frenetic, cu mâinile și cu picioarele. Oratorul a anunțat apoi ceaiul literar organizat de secția feminină a partidului. Și-au făcut apariția vreo zece matroane, instalându-se în dosul cocoșului roșu, pregătind parcă preludiul unui nou ritual.

Între timp avui vreme să observ „publicul". Nu mică mi-a fost înșelăciunea. În loc de sepci proletare, pălării burgheze, în loc de mutre chinuite de foame și mizerii, chipuri rotunde de burghezi veniți să se distreze, în loc de animalice mirosuri periferice, dubioase parfumuri de lux suburbane. Tragedia care așteptam să mă înfioare din tălpi până în creștet, se transformase într'o îndoielnică farsă de teatru de cartier. Fețe de prăval e cochetau cu veritabili cavaleri ai ordinului „Bucureștii-Noi" și o tovarășe cu rochie verde, cerșea între două șughiuri rebele, cu o tinichea în mână, înfigându-i în piept pentru cățiva lei, o panglică roșie. Și, ca să râd mai cu poftă, am rugat-o să-mi ornamenteze și mie butoniera cu sângerosul simbol al pacifismului integral.

Ceaiul literar se deschide în sfârșit. Tovarășul Elefterie (sau Timofteiu, n'am auzit bine din pricina zgomotului din sală și a unui aparat de radio vecin, care urla cât îl ținea gura) Barbu a recitat poezii de Ada Negri și Gheorghe Coșbuc. La pronunțarea acestui nume huliganic, am așteptat cel puțin o salvă de huiduieli. Auditoriul însă, parcă n'auzea, sau era convins că „poetul rasei noastre", e foarte marxist de vreme ce i se cântau poeziile la o masă roșie. Erudiția partizanilor fanatici ai stângii e prea bine cunoscută, pentru ca o astfel de situație să le-o pună la îndoială, așa în cât las faptul acesta dreptei judecăți a cititorilor lui „Sfarmă Piatră". Urmă ait recital poetic executat, după un repertoriu propriu, de un jidan lung și pelitic, care a bâlbâit într'un invariabil și bemol o nesfârșită litanie în care era vorba de „sorâsul Dâmboviței" și de „jomei veranți". Femeile pieraute formează tema de predilecție a poeților proletari. Ele sunt un nesecat izvor de patetice suspine și de injurături la adresa burjuilor care nu le bagă în seamă surâsul. Că și cum la sovietele toată lumea se oprește ca să le mângâie și să le compătimească).

După această lugubră și apocaliptică elucubrație, în timpul căreia îmi muscam degetele ca să nu urlu, a apărut corul. N'ați auzit niciodată un cor socialist? Și acum îmi vâjâie urechile și-mi cântă țâpele ce după o goană nesfârșită prin mijlocul unui conservator în care își are glasuțele toate specimenele regnului zoologic. Toate „marșurile" acelea erau cântate cu pumnul în sus și în infernul acela de sunete și de cuvinte în care „tâlharii" rămân cu „proletarii", nu am deosebit nicio melodie.

După această crudă asasinare pacifistă, un individ cu părul căzut pe deasupra unei frunți microscopice (fără această o caracteristică tuturor inteligențialilor de stânga) a început să recite o poezie foarte belicoasă de un poet bulgar, Gumilev sau Glomilev, în care era vorba de niște „tonți" (textual) care se răscoală, de un popă care strigă „jos Dumnezeu" și dă cu tunul în biserică. Am înghițit și licoarea asta bulgărească apărută în traducere în revista d-lui Cocea „Era nouă".

Ceaiul literar a fost apoi servit gratuit la bufet, unde n'am văzut pe nimeni înfulecând ca după o săptămână de post proletar, ci numai oameni care își luau gustarea obișnuită dela ora cinci, clefăind la fiecare înghițitură și scobindu-se marxist în nas. Această agapă, sonorizată de aparatul de radio de alături care se încăpățâna să nu prindă Moscova, a luat sfârșit când s'a anunțat sosirea marelui romancier și publicist român Nelly.

Pun rămășag că nici de celebritatea asta socialistă n'ați auzit. Dau câteva amănunte pentru a vă împrospăta memoria.

Marele Nelly a comis înainte de război un celebru roman „Poeta-Poetae", prefațat de părintele Gr. Pișculescu, alt geniu literar recunoscut până și de Adevărul și Cuvântul liber. Știu, nici acum nu sunteți mai lămuriți. Nova firmă literară a celebrului Nelly, vă este însă fără îndoială cunoscută: N. D. Cocea. Autorul „Petecului de negreață" umblă acum cu limba scoasă pela anticari, prin librării și biblioteci, unde bănuește că se mai ascunde un exemplar din acea rușine literară pe care el o numește modest „păcat al tinereții", plătind sute de lei pentru a pune pe foc ultima hârtoagă compromițătoare.

Tovarășul Nelly-Cocea a vorbit și el acolo în spatele perdelei, roșii. Nu e greu de ghicit că a preamărit Rusia lui Stalin și a injurat cu o ură pe cât de neputincioasă, pe atât de caraghioasă, Germania și pe Hitler, care, ne-a spus celebrul Nelly e cel ce va cuceri în curând România, dacă bine înțeles aceasta nu va consimți să se abandoneze brațelor salvatoare ale lui Litvinov.

După fiecare filipică, cele câteva duzini de proletari făceau un zgomot asurzitor, care incendia de bucurie chelia marelui Nelly-Cocea.

Răbdarea mea însă, își ajunsese marginile. În clipa când romancierul nostru își ascuțea limba într'un pahar cu apă, mi-am făcut loc prin „mulțime" și am izbucnit pe scări în jos, convins că am ispășit și păcatele strămoșilor în această pătimire de pomină.

Jos, la picioarele scării, m'am oprit și am ascultat, ca într'un coșmar, cum Nelly-Cocea își mutase injuriile pe capul lui Mussolini. Bietul Duce!

Vintilă Horia

Vina tuturora

Fără îndoială că vina cea mare, marea răspundere pentru prăbuşirea ţării în dezastru o poartă aceia cari au avut conducerea politică sau au putut să influenţeze şi au influenţat, în chip hotărîtor, asupra ei. Aceasta cu atât mai mult, cu cât nici măcar de formă „voinţa naţională" nu a fost consultată, nici nu a fost pusă în cea mai mică cunoştinţă despre situaţia reală, nu despre acea închipuită „ai cărei propagatori porniau ei înşişi nu pe temeiu de realităţi şi chibzuire bărbătească, leală, ci dintr'o exaltare fantastică, fanatică ce nu cunoaşte niciun scrupul şi nu pune în cumpănă nici o reflexiune şi nicio prevedere.

Dar oare, însăşi această „voinţă naţională" nu poartă ea nici o vină, că s'a putut trece astfel peste ea, că a fost înlăturată ca o cantitate neglijabilă, ca un element indiferent întru luarea unor hotărâri ce atingeau însăşi chestiunea de existenţă a patriei, însemnând în acelaş timp o îndrumare politică externă nouă, cu totul contrară aceleia pe care o cunoaştea ca susţinută şi menţinută de toţi oamenii politici ai ţării, de conducătorii tuturor partidelor noastre politice, de treizeci de ani încoace ?

Oare nu cu drept cuvânt ni s'a zis : altceva este într'un Stat autocratic, unde poporul — căci nu se pot numi cetăţeni — n'are nici o înrâurire şi niciun cuvânt asupra conducerii destinelor sale, — ci trebue pur şi simplu să asculte şi să se supună, — afară numai de cazul când ar proceda prin revoluţie; dar pentru o revoluţie nu e orişicând loc, timp şi putinţă. Insă într'o ţară cu regim şi întocmiri constituţionale, cu drepturi cetăţeneşti şi reprezentare naţională, poate fi oare mai la urmă obştia cetăţenească îndreptăţită ca într'o împrejurare oarecare, şi mai ales într'una atât de epocală şi grea în urmări ca cea din faţă, să ia în braţe pe „nu ştiu, n'am văzut" să-şi spele mâinile în deplină nevinovăţie ca Pilat din Pont ?

Nu este vorba de oameni singuratici, cari şi-au făcut datoria pe deplin, prevăzând şi admonlind. Căci în adevăr, ce puteau să facă aceştia în faţa inerţiei opiniei publice, a lipsei de bărbăţie şi de hotărîre cu care ea privia impasibilă la deslănţuirea sarabandei ce se juca pe spinarea ei şi a ţării ? Da, este adevărat ca dacă pe hârtie ea avea dreptul de a interveni, mai mult : de a-şi *impune* voinţa şi directiva convingerilor sale adevărate, a celui instinct al realităţii şi conservării de sine, ce dă cu mai multă siguranţă şi cu mai multă îndreptăţire decât orice chibzuinţă sau nechibzuinţa a unor „conducători" mai mult sau mai puţin chemaţi, îndrumarea cea bună trebilor obşteşti, — în realitate i se făcuse, şi ea primise, o astfel de educaţie, încât aceasta neutraliza şi anula orice drepturi. Este adevărat că sistemul reprezentativ a fost mai tot timpul aci la noi, o mare minciună, că sub formele noastre constituţionale domnia în realitate un sistem *sui generis*, în care o pătură suprapusă, împărţită în „partide" îşi disputa aproape fără întrerupere „puterea" şi şi-o trecea la intervale din mână în mână, după care apoi şi corpul electoral era chemat să ratifice şi să consfinţească faptul îndeplinit fără prealabila lui participare legală — ceeace nici nu lipsia să facă întotdeauna, cu docilitatea de care putea să vorbiască cu laudă — şi mai ales cu laudă de sine — toţi domnii prefecţi, subprefecţi, inspectori, comisari, primari, notari, ipistaţi, etc.

Toate acestea, e adevărat, au fost aşa, şi nu erau altminteri nici atunci când şefiii partidelor războinice au hotărît aruncarea ţării în focul şi măcelul acesta, în care arde ţara şi sângerează încă floarea tinereţii şi bărbăţiei sale. Felul de a fi tratată şi considerată opinia publică, „voinţa naţională", intrase atât de mult în obiceiuri, încât completa ei ignorare trecea cu cea mai nepăsătoare dezinvoltură asupra oricăror drepturi „garantate" ale obştei cetăţeneşti şi a reprezentării ei măcar numai legale, dacă nu şi reale, s'a părut conducătorilor ceva atât de firesc, dela sine înţeles, în ordinea consacrată a lucrurilor, încât nici n'au stat măcar un moment la îndoială să se întrebe, dacă felul cum procedau avea măcar o scuză, dacă nu o îndreptătire.

Acestea, de sigur, se pot obiecta, şi se obiectează. Dar, oare opinia publică, voinţa naţională, siluită, îngenunchiată, anihilată, încă de la obârşia vieţii noastre constituţionale şi până la falimntul ei acesta cel mai deplorabil, este ea cu totul îndreptăţită să se înfăţişeze în victimă candidă, inocentă, redusă la completă nepatinţă de orice apărare, de orice reacţionare, de orice rezistenţă şi afirmare a drepturilor ei scrise şi „garantate"? Avea ea nevoie pentru a se afirma, pentru a se instala realmente în acele drepturi ale ei, de o revoluţiune, care nu se poate face oricând şi oricum, — sau ar fi fost de ajuns pur şi simplu mai multă energie, mai multă solidaritate, rezistenţă, stăruinţă, — să zicem cu un cuvânt : *bărbăţie* din partea ei ?

Că aceasta i-a lipsit, obştia noastră cetăţenească trebuie să recunoască, — şi trebuie să 'şi recunoastră atuncea şi partea de vină ce are, netăgăduit, şi în dezastrul care n'a venit decât să încununeze, în chip atât de catastrofal, cu doliu şi sânge un sistem, de a cărui întrupare şi perpetuare suntem mai mult sau mai puţin vinovaţi fie care dintre noi şi cu toţii împreună.

A face o asemenea *mea culpa*, nu trebuie să ne apară ca o injosire, ca o umilinţă. Nu trebuie să ne sfiim a recunoaşte ceeace aşa este. Fiindcă dela această recunoaştere şi dela hotărîrea, ca o atât de aspră lecţiune a soartei, se impune de a nu mai stărui în vinovata inerţie trecută, trebuie să începă îndreptarea.

Ion Gorun

(„Lumina", 23 Sept. 1917).

N. R. Ion Gorun este tatăl d-luj Al. Hodoş, distinsul funcţionar superior al Ministerului de Interne — serviciul de radio-difuziune, condus de d. Eugen Titeanu. Este, însă, dela sine înţeles că activitatea antiromânească a regretatului Ion Gorun nu se răsfrânge cu nimic asupra vieţii fiului, care dă dovezi zilnice de bun patriot. Articolul de faţă, scos din colecţia Luminii, astăzi când se vorbeşte din nou de război, ţinem să se ştie, nu are nici o semnificatie, alta decât aceea de document istoric. Orice alte interpretări ne sunt străine cu desăvârşire.

In acelaş timp

In numărul dela 23 Septembrie 1917, în care Ion Gorun scria împotriva „guvernelor noastre războinice" (în pagina I-a) în pagina III-a „Lumina" d-luj C. Stere dădea acest comunicat de sânge şi oase românesti:

„Pe frontul românesc, la Vest de Insaccea, foc slab de artilerie".

„Comandamentul Bulgar"

SOCIETATEA COMUNALA A TRAMVAIELOR BUCUREŞTI

ACTIV — Bilanţul general încheiat la 31 Decembrie 1935 — **PASIV**

Linii de tramvai : pe străzi şi în depozite, cu echipamentul electric şi instalaţiile accesorii		135.180.567	**Capital :**		
Imobile :			I-a emisiune 11 Iulie 1909	3.000.000	
Ştefan-cel-Mare, teren, clădiri, instalaţiuni . . Lei 45 636.739			II-a „ 28 Mai 1911	3.000.000	
Bonaparte idem . „ 1.908.2·0			III-a „ 31 Mai 1914	6.000.000	
Tei „ . „ 1.469.569			IV-a „ 15 Noemb. 1919	15.000.000	
Cotroceni „ . „ 785.073			V-a „ 15 Oct. 1921	23.000.000	
Şerban Vodă „ . „ 12.748.939			VI-a „ 15 Dec. 192	50.000.000	
Bucur.-Noi „ . „ 935.959			VII-a „ 17 Dec. 1923	50.000.000	
Lânăria „ . „ 180.822			VIII-a „ 5 Dec. 1935	150.000.000	300.000.000
Dudeşti „ . „ 80.035			Prima rambursabilă odată cu capitalul subscris la emisiunea VIII-a	—	75.000.000
Panduri „ . „ 562.845			**Fonduri statutare :**		
Dir. generală „ . „ 11.497.435	75.805.696		Fondul pentru rambursarea capitalului social	76.915.036	
Vag. de călători şi de serviciu .	375.377.819		Fondul de amortizarea şi reînoirea averii imobilizate	489.362.910	
Autobuse	38.972.134		Fondul de rezervă	34.709.518	
Maşini, unelte, scule	35.222.692		Fondul de îmbunătăţiri	745.245	601.732.709
Vehicule	5.122.112		Creditori şi diverse conturi creditoare	—	279.444.779
Mobilier	11.159.291		**Profit şi pierdere :**		
Cai	285.001		Beneficiul reportat din 1934 . .	34.548	
Harnasamente	168.985	677.294.297	„ net pe anul 1935 . .	32.707.309	32.741.857
Înfiinţarea şi organizarea transportului cu autobusele . . .	—	183.779.650			
Materiale	—	76.640.829			
Deb tori şi diverse conturi debitoare	—	181.200.914			
Acţiuni	—	78 102.000			
Prima asupr. acţiun. emis. VIII-a	—	39.051.000			
Actionari	—	29.802.000			
Efecte publice	—	3.771.459			
Numerar (în depozit la bănci .	4.661.465				
Numerar (în cassa S. T. B. .	14.615.940	19.277.405			
	—	1.288.919.345		—	1.288.919.345
Valori primite în păstrare şi garanţie	—	21.791.600	Depunători de valori în păstrare şi garanţie	—	21.791.600
Statul Român pentru despăgubiri de război	—	29.770.000	Prezentiuni pentru despăgubiri de război	—	29.770.000

Preşedintele consiliului de administraţie, **Em. Pantazi**
Director general, *G. Em. Filipescu*
Censori : *B. Alecra. I. D. Cîinceanu. Chr. Isidor*

Administrator delegat, **Mircea T. Djuvara**
Director administrativ, *G. I. Teodorescu*

Note, polemici, înfierări

D. N. Iorga e supărat pe Sfarmă Piatră

Răspunzând unei anchete intreprinsă de o gazetă din Capitală asupra rosturilor „generației de la 1922" d. N. Iorga a declarat:

— Cu această generație eu nu mai am nicio legătură. Da! Nicio legătură!

Dovadă că tinerii dela „Sfarmă Piatră" se ostenesc să-mi arunce în obraz calificativul „senil". Hei, vezi, un „senil" ca mine... nu mai are, azi, alta căutare la generația „tinără"!...

Mărturisim sincer că răspunsul acesta amar al domnului profesor ne întristează și ne doare profund.

Este însă adevărat. Sfarmă Piatră a scris odată că d. Iorga dă dovezi că

se găsește la o virstă critică, în pragul unor bătrinețî grele. Așa e. Dar, cu asta, spuneam noi ceva nou, inventam ceva, calomniam noi pe marele apostol demisionar? Nu. Nici nu ne-am fi putut permite astfel de îndrăzneli. Constatam, numai, cum o s'o mai facem, de altfel și de acum încolo, cu o sfâșietoare obiectivitate, că d. N. Iorga s'a înstrăinat de noi, nu mai vrea să fie al nostru, nu ține — cum proclamă și acum — să mai aibe nicio legătură cu primăverile acestei țări. In schimb ce vedeam? Vedeam că fostul mag al generațiilor verzi era redactor la „Adevărul", că urmărea să se înscrie în partidul doctorului Lupu și că umbla să smulgă lăncierilor cămășile după ei, ca să le facă bandaje pentru fălcile lui Leon Blum...

Și nici după astea nu pricepem bine ce vină am avea. A, l-am înjurat uneori pe d. Iorga mai rău decât pe Pauker, cum spunea cineva!

E și firesc. Un adversar ca el e mai periculos, fiindcă nici nu-i aducem insulta să-i spunem că are, sau ar avea oricum mai mult talent decât Pauker...

Din anecdotele sovietice

— Tovarășe Ivan, eu încă n'am priceput bine chestiunea capitalului și a muncii.

— Să ți-o explic eu. Tu îmi dai douăzeci de ruble, asta e capitalul...

— Și munca?

— Ceeace va trebui să faci, pentru ca să le ai înapoi...

Condylis asasinat de masonerie

Citim în „La Libre Parole" :

Acțiunea energică a generalului Condylis a redat poporului elen pe Regele său.

Iată însă că imediat după venirea Regelui George, Condylis este înlăturat de la guvern, iar unul dintre primele acte ale noului Suveran acordă amnistia revoluționarului Venizelos — ovrei cu numele adevărat *Ben Israelos* — și mason superior în grad chiar Regelui său.

Masoneria internațională a ținut să îndepărteze imediat pe un patriot convins, pentru ca Regele George să poată activa nestingherit după sugestiile ocultei.

Mai mult încă.

Chiar nefiind la guvern, Condylis putea fi periculos și atunci intervin câteva picături din misterioasa licoare masonică *Aqua Toffana* care îl suprimă cu rapiditate.

Deacum, mosoneria internațională poate dicta fără grije Greciei.

Comunismul in Elveția

Citim în Front National :

De la o vreme comunismul se propagă vertiginos în Elveția, ca dealtfel pretutindeni.

Expansiunea doctrinei marxiste în cantoanele Elveției are o ex-

plicație care pe noi nu ne surprinde.

Marele inchizitor federal, simbolul justiției statului, este un înalt francmason: dr. Stämpfli.

Restul vine de la sine.

Agitațiile comuniste de tot felul, activitatea Kominternului și a filialelor sale este patronată și încurajată de însăși procurorul general al republicei elveține.

Frăția comunisto-jidano-masonică se verifică încă odată.

In 1914 și în 1936...

Simbriașul Teodorescu-Braniște de la „Adevărul" găsește că alta era situația în 1914 și alta este cea de-acum.

De perfect acord! Pe-atunci, stăpânii săi erau filo-jârmani; acum ei sunt anti-jârmani.

Idiotul „nu tolerează"

Idiotul — Azorescu-Braniște, firește (că nu mai e altul ca el) — declară foarte supărat că așa și pe dincolo și că noi și că „Sfarmă-Piatră", sau Hitler, în sfârșit prin toate astea el declară că „nu tolerează". E chiar „decis" să nu tolereze!

Ei, atunci e foarte grav. Dar să vedem, anume, — ce nu tolerează Idiotul?

Trebue să spunem, însă, dela început, că el are dreptate acum să

latre așa amărât din cotețul lui Pauker.

Intr'un singur cuvânt, idiotul nu tolerează acum — și încă odată: cu deplină dreptate! — ca Nichifor Crainic (știți, prietenul căruia îi cumpăra cu atâta devotament țigări în biurou la „Curentul"!) să tacă, atunci când el e așa de supărat...

Dar Nichifor Crainic nu tace, pentru Dumnezeu!

Ce vrea, într'adevăr, Braniște mai mult!

Vrea să-i spună în fiecare zi:

Tudorache, du-te în... tutungerie și adu-mi țigări?!

Săptămâna vinului

D. doctor N. Lupu a avut zilele trecute o întrevedere cu d. Al. G. Donescu.

Vice președintele partidului național-țărănesc a cerut primarului general al Capitalei să amâne săptămâna vinului până la alegerile dela Arad și s'o facă, eventual, ceva mai lungă.

D. Vaida și simbolul arianismului

La Bacău d. Al. Vaida a luat apărarea svasticei.

...Haiti! Vrea s'o compromită și p'asta!...

Din lumea celor drepți

D. Al. Hodoș, fostul director al ziarului Țara Noastră, face cunoscut că revista sa „Linia Dreaptă", suprimată, cum se știe, după dorința d-lui Octavian Goga, pentru servicille aduse partidului național-creștin, va reapare în cursul lunilor viitoare.

Urăm confratelui nostru succes și o viață mai lungă!

Azorescu Braniște muscă...

Bietul Braniște, domnilor! Ce destin amar!

Ați văzut vreodată câini, câini din aceia ai nimănui, dați în tivic cu ticneheaua de coadă și alergând pe ulițe îngroziți ca să facă hazul chilomanului de copii?

Iată, asta este imaginea lui de viață. Asta este traiul lui de fiecare zi. Gonit de chiotele huliganilor cari se amuză într'un chip, recunoaștem, prea de tot barbar cu el, bietul Teodorescu este într'o serie de tivicuri, care ne face o milă sfâșietoare.

Din când în când, însă, vedeți bine, noi îl mai apărăm...

Ce putem face mai mult?

Huliganii, la urma urmei, au și ei dreptate. Dacă li-l scăpăm pe Braniște, cu cine se mai distrează ei!

Dar tocmai pentru asta Azorescu-Blaniște s'a supărat, e mâniat teribil pe Sfarmă Piatră...

Cuvântul lui „liber" — așa cum zice el — ne dedică, pentru a nu știm câta oară, o pagină și ceva de injurături.

Să ne sesizăm?

Să vedem..., să ne mai gândim...

Pentru acum, însă, fiindcă Tudor Tudorescu ne cere un răspuns categoric și urgent, i-l dăm așa, abreviat, fiindcă suntem ca întotdeauna foarte grăbiți:

Hai s....

Ștefan cel Mare a avut dreptate

In palatul municipiului Varșovia au avut loc zilele trecute mari serbări revizioniste, organizate de o societate de amiciție polono-ungară „Alexandru Petőfi. Ziarele polone s'au asociat și ele la această penibilă manifestație de provocare la adresa României, publicând elogioase dări de seamă asupra conferințelor în care s'au rotunjit alte granițe țărilor din Europa centrală.

Credem că demonstrația aceasta era cel puțin inutilă, fiindcă tot ce s'a spus la primăria Varșoviei se cunoștea de mult în România. Și de ce ne-am alarma acum? Gafe de natura aceasta s'au mai comis și se vor mai comite acolo, veți vedea, cel puțin până la a patra împărțire a Poloniei!

Amnezie...

D. Vaida. Voevod, șeful frontului românesc, a declarat la o întrunire recentă de la Bacău că „Suveranitatea noastră nu e o marfă de arendat". Firește că nu. Dar cum se potrivește declarația aceasta intransigentă de azi cu clauza „diferendelor trecute, prezente și viitoare" din vremea negocierilor d-lui Vaida cu U. R. S. S. la Riga?

O punere la punct

Incă odată ne vedem nevoiți să ne desolidarizăm de un colaborator.

Arma noastră de luptă a fost întotdeauna obiectivitatea. Nu putem, deci, să fim acum de acord cu unele trivialități pe care prietenul nostru, d. Toma Vlădescu, le presară în articolul din acest număr.

In numele direcțiunei lui „Sfarmă Piatră" cerem scuze d-lui Mihalache pentru termenul de „Socrate", cu care a fost apostrofat.

Și în ce privește cuvintele „macutica" și altele, le dezaprobăm cu indignare și categoric, dat fiind că noi nu admitem ca d. Mihalache să fie atacat în viața lui intimă. Punct!

Anul II, Nr. 18 Joi 19 Martie 1936

Sfarmă Piatră

LA MACELARIE

— Majestate, am prins un italian. Să-l executăm ?
— Nu mai mă lua în bătae de joc !...
(Marc' Aurelio)

BOLȘEVISM DE SALON

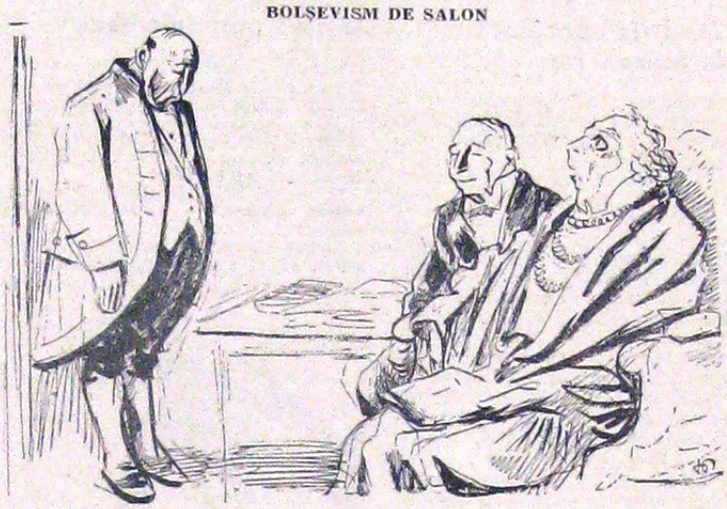

De azi încolo, vei anunța : Tovarășa este servită !
(Je fuis partout)

Cea mai bună diplomație
(Popolo d'Italia)

ARMATA FEMININĂ IN RUSIA

CAPITANUL — Tu cum îți permiți să te prezinți cu burta neregulamentară ?
SERGENTUL — Trebuie s'o ertați, d-le căpitan, este ordonanță la d. general...
(Marc' Aurelio)

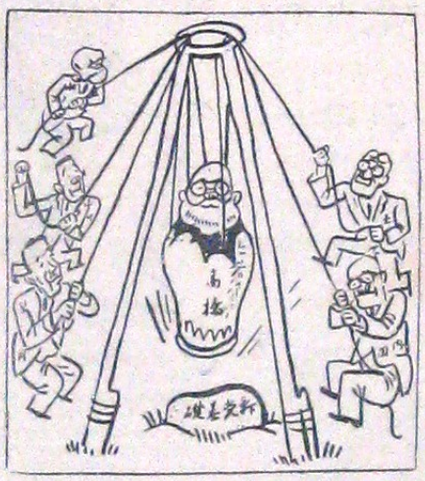

Takahași, ministrul de finanțe, asasinat de curând, era ciocanul-pilon la discreția întregului guvern japonez.
(Osaka Pakkon)

Amiciție Franco-Sovietică...
(Gringoire)

Afișe electorale împotriva masoneriei și comunismului. Afișul comunist al ziarului „l'Humanité" mânjit cu păcură de naționaliști
(Vu)

Sarraut, primul ministru al Franței, văzut de Roger Roy.
(Gringoire)

6 LEI

TIPOGRAFIA ZIARULUI „UNIVERSUL". BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU, 23—25